Foto: Russel Munson

Richard Bach, författaren till "Måsen", framträder här med en ny, djupt personlig och originell bok.

ILLUSIONER är berättelsen om hur Richard Bach under en turné i Mellanvästern gör uppstigningar med sitt gamla biplan. En dag möter han kollegan Donald Shimoda, Richards överman i att framföra sin silverfärgade, vältrimmade antika maskin. Donald har mycket att lära ut, och inte bara om flygning . . . Richard inser efter hand att Donald är en budbärare från rymder där vanliga aerodynamiska lagar inte gäller.

Om "Måsen" skrev Olof Lagercrantz: "Boken fyller ett behov och utan tvivel har den värdefulla inslag vid sidan av det lekfulla och lustiga. Det är ett anarkistiskt, mysticistiskt och individualistiskt budskap som kommer ur hjärtat på vår civilisation."

Detta kan i samma grad gälla om ILLUSIONER, en bok som är ett äventyr lika mycket i det inre som i det yttre, och som förmedlar ett budskap om frihet och självförverkligande.

ISBN 91-1-902691-9
9 789119 026910

BOKFÖRLAGET PAN
NORSTEDTS

Leif Zetterling Produktion

ILLUSIONER RICHARD BACH

PAN

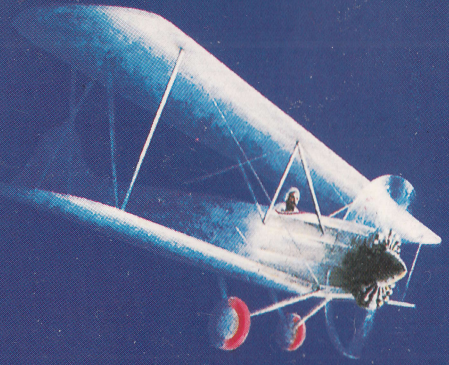

ILLUSIONER

★ Av författaren till Måsen ★

RICHARD BACH

NORSTEDTS

Efter att *Måsen* hade utkommit frågade man mig ofta: "Vad tänker du skriva sen, Richard? Vad blir det efter *Måsen*?"

Då svarade jag att jag inte behövde skriva någonting mer, att de böcker jag skrivit sade allt som jag ville att de skulle säga. Efter att ha varit med om att leva på svältgränsen en tid, göra mig av med bilen och sådant, var det nu härligt att inte behöva jobba till midnatt.

Men varje sommar tog jag i alla fall mitt gamla biplan till Mellanvästerns böljande gröna fält, flög passagerare för tre dollar turen och började känna den gamla spänningen igen – det återstod något att säga, och jag hade inte sagt det.

Jag tycker inte alls om att skriva. Om jag kan vända ryggen åt en idé, som finns någonstans ute i dunklet, om jag kan undvika att öppna dörren för den, så sträcker jag mig inte ens efter en penna.

Men rätt som det är brakar det till: glassplitter, tegelsten och träflisor far genom ytterväggen, någon kliver över bråten, griper mig om strupen och säger milt: "Jag släpper dig inte förrän du fäster mig på papper, i ord." Det var så jag mötte *Illusioner*.

Till och med där ute i Mellanvästern, när jag låg på rygg och betraktade molnens flykt, kunde jag inte få historien ur tankarna... tänk om det kom någon som verkligen var fin på det här, som kunde lära mig hur min värld fungerar och hur man behärskar den? Tänk om jag kunde träffa en superavancerad... tänk om en Siddhartha eller en Jesus uppenbarade sig i vår tid, med makt över världens illusioner för att han kände verkligheten bakom dem? Och tänk om jag träffade honom, tänk om han flög ett biplan och landade på samma äng som jag? Vad skulle han säga, hurdan skulle han vara?

Kanske han inte skulle vara lik den messias som finns på de neroljade, gräsfläckade sidorna i min flygdagbok, kanske han inte skulle säga något som den här boken säger. Men å andra sidan, det som denne någon sade till mig: till exempel att vi kan leva våra tankar – om det är sant, då har jag i alla fall uppnått vad jag ville, och det har du med. Det kanske inte är en slump att du håller den här boken i din hand; du leddes till den för att det kanske finns något i de här äventyren som du kommer ihåg. Jag vill gärna tro det. Och jag vill gärna tro att min messias sitter uppflugen någonstans i en annan dimension, inte alls uppdiktad, ser på oss båda och skrattar för att det är så roligt att det gick precis som vi planerade.

Richard Bach

Richard Bach:
Måsen 1973
ISBN 91-1-902691-9
© Creature Enterprises, Inc, 1977
Norstedts Förlag, AB, Stockholm
Originalets titel: Illusions
Andra pocket upplagan,
andra tryckningen
Tryckt i Danmark hos
Nørhaven Rotation 1994

ILLUSIONER

RICHARD BACH

Översättning av Tove Bouveng

BOKFÖRLAGET PAN
NORSTEDTS

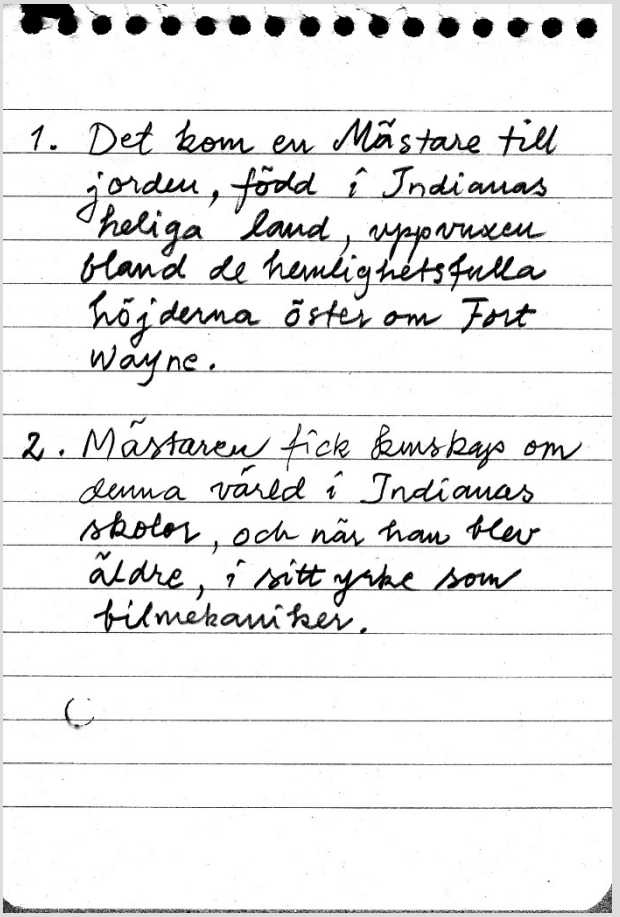

1. Det kom en Mästare till jorden, född i Indianas heliga land, uppvuxen bland de hemlighetsfulla höjderna öster om Fort Wayne.

2. Mästaren fick kunskap om denna värld i Indianas skolor, och när han blev äldre, i sitt yrke som filmekaniker.

3. Men Mästaren hade kunskaps från andra länder och andra skolor, från andra liv som han hade levat. Han mindes dem, och minnena gjorde honom klok och stark, så att andra erfor hans styrka och kom till honom för att få råd.

4. Mästaren trodde att han hade kraft att hjälpa sig själv och hela mänskligheten, och som han trodde, så blev det, andra erfor hans kraft och kom till honom för att få läkedom för sina sorger och sina sjukdomar.

5. Mästaren trodde att det var bra för varje människa att se sig som ett Guds barn, och som han trodde, så blev det, och verkstäderna där han arbetade blev överfulla av dem som sökte hans kunskap och hans beröring, och gatorna utanför av dem som bara längtade efter att när han kom förbi skulle hans skugga falla på dem, och förändra deras liv.

6. På grund av folk-massorna hände det sig emellertid att många förmän befallde Mästaren att lämna sina verktyg och gå sin väg, för det uppstod sådan trängsel omkring honom att varken han eller de andra mekanikerna fick plats att arbeta med bilarna.

7. Så som det sig att han vandrade ut på landsbygden, och folk som följde honom började kalla honom Messias, och undergöraren; och som de trodde, så blev det.
8. Om ett oväder drog förbi medan han talade, muddade inte en regndroppe vid en lyssnares huvud; den bortersta i skaran hörde hans ord lika tydligt som den närmaste, hur det än dundrade från skyn. Och han talade alltid till dem i liknelser.

9. Och han sade till dem: "Inom envar av oss finns kraften att tillståndja hälsa och sjukdom, rikedom och fattigdom, frihet och slaveri. Det är vi som har makten över dem, och ingen annan."
10. En fabriksarbetare talade och sade: "Det är lätt för dig att säga, Mästare, för du har annan kunskap än vi och behöver inte slita och släpa som vi. En människa måste arbeta för sitt levebröd här i världen."

11. Mästaren svarde och sade:
"En gång fanns det en by på
botten av en stor kristallflod.
12. Flodströmmen svepte
ljudlöst över alle invånarna,
unga och gamla, rika och
fattiga, goda och onda,
strömmen gick sin egen väg,
kände endast sitt kristalljag.
13. Varje invånare använde sin
metod för att klänga sig hårt
fast vid grenarna och stenarna
på flodbottnen, ty klänga var
deras sätt att leva, och att
motstå strömmen hade var och
en lärt sig från födelsen.

14. Men slutligen sade en av
dem: "Jag är trött på att
klänga. Fast jag inte kan se
det med egna ögon, förleitar
jag mig på att strömmen vet
vart den går. Jag tänker släppa
taget och låta den föra mig
dit den vill. Om jag fortsätter
att klänga dör jag av leda."

15. De andra skrattade och sade: "Dåre! Släpp taget, och strömmen som du dyrkar kommer att slunga dig mot klipporna, och det kommer att döda dig snabbare än ledan!"
16. Men han lyssnade inte till dem, drog djupt efter andan och släppte taget, och strax slungades han av strömmen mot klipporna.

17. Men så småningom, då han vägrade att slänga på nytt, lyfte strömmen upp honom från bottnen, och han blev inte längre nådbråkad.
18. Och de andra nere i floden, som han var en främling för, ropade: "Ett underverk! En varelse som vi själva, och likväl flyger han! Det är Messias, kommen för att frälsa oss alla!"

19. Och han som bars av strömmen sade: 'Jag är inte mer Messias än ni. Floden flöjdas åt att göra oss fria om vi bara vågar släppa taget. Vårt samma värv är denna färd, detta äventyr.'
20. Men de ropade ännu ivrigare: 'Frälsare!' medan de klängde sig fast vid klipporna, och när de tittade på nytt var han försvunnen, och de blev kvar och skapade legender om en Frälsare."

21. Och det begav sig att när han såg den ökande folkmassan som trängdes allt ivrigare omkring honom, när han såg att de tvingade honom att bota dem utan uppehåll, och att alltid göra sina underverk för dem, att lära i deras ställe och att leva deras liv, så vandrade han en dag ensam upp på en fjärran höjd, och där bad han.

22. Och han sade i sitt hjärta: Oändliga, Strålande Vara, om det är din vilja, så gånge denna kalk ifrån mig, låt mig upphöra med detta omöjliga värv. Jag kan inte leva en annan varelses liv, likväl förtfaller tiotusentals mig om liv. Jag sörjer över att jag låt allt detta hända. Om det är din vilja så låt mig återvända till mina motorer och mina verktyg och låt mig leva som andra människor.

23. Och en röst talade till honom på höjden, en röst som varken var manlig eller kvinnlig, hög eller låg, en oändligt mild röst. Och rösten sade till honom: "Ske inte min vilja utan din. Ty det som är din vilja är min för dig. Vandra din väg som andra människor, och må du bli lycklig på jorden."

24. Mästaren gladdes när han hörde detta, och tackade, och kom ner från höjden, nynnande en liten mekanikersång. Och när folkmassan högljutt klagade över sina olyckor och besvär bönom att läka åt dem och att lära åt dem och oavbrutet stödja dem med sin medkänsla och underhålla dem med sina under, log han och sade vänligt till dem: "Jag går min väg."

25. Ett ögonblick stod folkmassan lamslagen av häpnad.

26. Och han sade till dem: "Om en människa säger till Gud att det hon mest önskar, vad det än må kosta henne, är att hjälpa den lidande världen, och Gud svarar och säger henne vad hon måste göra, bör då hon göra som hon blir tillsagd?"

27. "Givetvis, Mästare!" ropade mängden. "Det borde vara en glädje för henne att lida själva helvetets kval, om Gud begär det!"

28. "Vilka dessa kval än vore, eller hur svårt uppdraget än är?"

29. "En heder att bli hängd, en ära att bli spikad vid ett träd och bränd, om det är vad Gud har begärt", sade de.

30. "Och vad skulle ni göra", sade Mästaren till folkmassan, "om Gud talade direkt till envar av er och sade: 'JAG BEFALLER DIG ATT BLI LYCKLIG HÄR I VÄRLDEN SÅ LÄNGE DU LEVER.' Vad skulle ni göra då?"

31. Och folkmassan teg, inte en röst, inte ett ljud hördes på bergssluttningarna, över dalarna där de stod.

32. Och Mästaren talade i tystnaden: "På lyckans väg skall vi finna den kunskap för vilken vi har valt denna levnadstid. Detta är vad jag har erfarit i dag, och därför väljer jag nu att lämna er att vandra er egen väg, som det er lyster."

33. Och han gick sin väg genom hopen och lämnade den, och han återvände till vardagens värld, till människor och maskiner.

2

Det var mot mitten av sommaren som jag träffade Donald Shimoda. Under fyra års flygning hade jag aldrig träffat en annan pilot som sysslade med det jag gjorde: att flyga med vinden från stad till stad och sälja rundturer i ett gammalt biplan, tre dollar för tio minuter i luften.

Men en dag, alldeles norr om Ferris, Illinois, tittade jag ner från sittrummet i min Fleet och där var en gammal Travel Air 4000, guldglänsande och vit, som landade hur snyggt som helst i det gyllengröna gräset.

Jag lever ett fritt liv, men det blir ensamt ibland. Jag såg biplanet därnere, funderade ett ögonblick, och bestämde mig för att det kunde vara trevligt att få sällskap. Jag började strypa gasen, lade rodret dikt, och Fleeten och jag sjönk sidledes mot marken. Vind i stagen, det milda trevliga ljudet, det långsamma *pock-pock* från den gamla motorn som drev propellern runt. Upp med glasögonen för att se landningen bättre. Majsstjälkarnas grönbladiga djungel svischade tätt under, en skymt av en gärdsgård och sedan nyslaget gräs så långt ögat nådde. Upprätning av styr-

spak och sidroder, en prydlig liten sväng över marken, gräs som svepte mot hjulen, därpå det sedvanliga jämna krasandet av hård mark under hjulen, långsammare, långsammare och så ett snabbt oväsen och fart att taxa fram jämsides med det andra planet och stanna. Gasen strypt, motorn frånslagen, mjukt *klack-klack* från propellern innan den stannade och julis frid blev fullständig.

Travel Airens pilot satt på marken med ryggen mot vänstra hjulet på sitt plan, och han iakttog mig.

En halv minut iakttog jag honom också och begrundade hans märkliga lugn. Jag skulle inte ha kunnat sitta så där oberörd och se ett annat plan landa på samma gärde och parkera tio meter bort. Jag nickade, gillade honom utan att veta varför.

"Du verkade ensam", sade jag över avståndet mellan oss.

"Det gjorde du med."

"Det var inte meningen att störa. Om jag är en för mycket så ger jag mig iväg."

"Nej. Jag har väntat på dig."

Det fick mig att dra på munnen. "Förlåt att jag är sen."

"Det gör inget."

Jag tog av mig hjälm och glasögon, klättrade ur sittrummet och ner på marken. Det känns skönt, efter ett par timmar i Fleeten.

"Hoppas du inte har något emot skinka och ost", sade han. "Skinka och ost och kanske en myra." Ingen handskakning, ingen presentation av något slag.

Han var ingen storvuxen man. Håret räckte till axlarna, det var svartare än gummit i hjulet han lutade sig mot. Ögon mörka som en höks, den sorten jag tycker om på en vän, men som gör mig illa till mods på alla andra. Han kunde ha varit en mästare i karate på väg till någon uppvisning.

Jag tog emot smörgåsen och en mugg vatten från termosen. "Vem är du förresten?" sade jag. "Jag har flugit rundturer i åratal och aldrig råkat på en kollega ute på gärdena."

"Det är just inget annat jag duger till", sade han, nog så belåtet. "Lite mekanikerjobb, svetsning, lite grovjobb, meka med Cats; stannar jag för länge på ett ställe blir det problem. Så jag fixade flygplanet och nu är jag i rundtursbranschen."

"Vad för slags Cat?" Jag har varit galen i dieseltraktorer sedan jag var grabb.

"D-Åttor, D-Nior. Bara en kort tid, i Ohio."

"D-Nior! Stora som hus! Kan de verkligen förflytta berg?"

"Det finns bättre sätt att förflytta berg", sade han med ett leende som varade kanske en tiondels sekund.

Jag lutade mig ett slag mot undervingen på hans plan och iakttog honom. Något med dagern ... det var svårt att titta riktigt på honom. Som om hans huvud var omgivet av ett ljussken, det smalt samman med bakgrunden i ett silverfärgat dis.

"Nåt på tok?" frågade han.

"Vad var det för problem du hade?"

"Inget särskilt. Jag bara gillar att vara på rörlig fot nuförtiden, precis som du."

Jag tog min smörgås och gick runt hans plan. Det var en 1928 eller 1929 års modell, och det fanns inte en repa på det. Fabriker tillverkar inte så skinande nya plan som hans, parkerat där i gräset. Minst tjugo lager spännlack, pålagd för hand, spegelblank målning över träspryglarna. *Don*, i gammalt engelskt bladguld under fälgen på sittrummet, och registreringen på kartlådan meddelade: *D. W. Shimoda.* Instrumenten var spritternya, originalinstrument för 1928 års modell. Styr- och fotspak av fernissad ek; gasreglage, blandningskammare, förtändning till vänster. Man ser aldrig den typen numer, inte ens på de bäst iståndsatta veteranplan. Inte en repa någonstans, inte en rispa i dukklädseln, inte en gnutta motorolja från kåpan. Inte ett grässtrå på golvet i sittrummet, som om hans plan över huvud taget inte hade varit i luften utan materialiserats på ort och ställe genom ett halvt århundrades tidsförskjutning. Jag kände en kall rysning i nacken.

"Hur länge har du gjort rundflygningar?" ropade jag från andra sidan planet.

"Ungefär en månad, fem veckor."

Han ljög. Fem veckor ute på gärdena, och det kvittar vem man är, man får smuts och olja på planet och det är gräs på golvet i sittrummet, hur man än bär sig åt. Men det här planet... ingen olja på vindrutan, inga gräsfläckar på vingframkanter och stjärt, inga insekter krossade mot propellern. Det är inte möjligt med ett plan som flyger en sommar i Illinois. Jag granskade Travel Airen fem minuter till och sen gick jag tillbaka och satte mig under vingen, mitt emot piloten. Jag var inte rädd, jag gillade fortfarande killen, men någonting var fel.

"Varför berättar du inte sanningen för mig?"

"Jag har berättat sanningen för dig, Richard", sade han. Jag har också namnet målat på mitt plan.

"Man kan inte flyga passagerare en månad i en Travel Air utan att få lite olja på planet, min vän, en smula damm? En reva i duken? Gräs på golvet, för katten?"

Han log lugnt mot mig. "Det är ett och annat du inte förstår."

Just då var han en varelse från en främmande planet. Jag trodde på vad han sade, men jag kunde inte på något sätt förklara hans glänsande flygplan parkerat ute på ett sommargärde.

"Det är sant. Men nån gång kommer jag att förstå allting. Och då kan du få mitt plan, Donald, för då behöver jag inte det för att flyga."

Han såg intresserat på mig och höjde sina svarta ögonbryn. "Jaså? Berätta."

Jag blev förtjust. Någon ville höra min teori!

"I långliga tider kunde människor inte flyga, jag tror inte det var för att de inte trodde att det var möjligt, så att de struntade i att lära sig aero dynamikens enklaste principer. Jag vill tro att det finns en annan princip någonstans: vi behöver inte flygplan för att flyga, eller gå genom väggar, eller komma till planeterna. Vi kan lära oss att

göra det utan maskiner var som helst. Om vi vill."

Han drog på munnen, allvarligt, och nickade en gång. "Och du tror att du kan lära dig vad du vill lära dig genom att flyga tredollarsturer över gärdena?"

"Den enda kunskap som är något värd har jag skaffat mig på egen hand, genom att göra det jag vill. Det är inte så, men om det funnes en själ på jorden som kunde lära mig mer av det jag vill veta än vad mitt flygplan kan, och luften, så skulle jag ge mig iväg omedelbart för att hitta honom. Eller henne."

De mörka ögonen betraktade mig lugnt. "Tror du inte att du är ledd, om du verkligen vill lära dig en sådan sak?"

"Visst är jag ledd. Är inte alla det? Jag har alltid haft en känsla av att något eller någon liksom vakar över mig."

"Och du tror att du ska bli ledd till en lärare som kan hjälpa dig?"

"Om läraren inte råkar vara jag själv, ja."

"Det är kanske så det råkar hända", sade han.

En modern ny lastbil susade längs vägen mot oss, rev upp en tunn brun dammslöja och stannade vid gärdet. Dörren öppnades, en äldre man steg ur, och en flicka på omkring tio år. Dammet hängde kvar i luften, så stilla var det.

"Ni säljer rundturer, va?" sade mannen.

Gärdet var Donald Shimodas upptäckt; jag höll mig tyst.

"Ja, sir", sade han glatt. "Känns det som om ni hade lust att flyga i dag?"

"Gör ni i så fall några kullerbyttor och snor runt-runt med mig däroppe?" Mannens ögon glittrade och han iakttog oss för att se om vi begrep hans bondska uttryckssätt.

"Som ni vill, om ni vill."

"Och ni vill förstås ha okristligt betalt för det."

"Tre dollar kontant, sir, för tio minuters färd i luften. Det är trettiotre och en tredjedels cent per minut. Och värt det, säger de flesta."

Det kändes lite konstigt att vara åskådare, att sitta sysslolös och lyssna på hur killen skötte sitt jobb. Jag gillade hans sätt att snacka, stilla och lågmält. Jag hade blivit så van vid min egen metod att sälja rundturer (*Garanterat tio grader svalare däruppe, gott folk! Följ med upp där bara fåglar och änglar flyger! Och alltihop för bara tre dollar, ett dussin tjufemcentare ur plånboken eller fickan* . . .), jag hade glömt att det kunde finnas ett annat sätt.

Det är en viss spänning i att flyga ensam och sälja rundturer. Jag var van vid det men ändå: flyger jag inte passagerare får jag ingen mat. Nu, när min middag inte var beroende av utgången, kunde jag för en gångs skull sitta avslappad och titta på.

Flickan stod lite avsides och tittade också på. Blond, brunögd, allvarlig, hon var här för att hennes morfar var det. Hon ville inte flyga.

Oftast är det tvärsom: ivriga ungar och försiktiga vuxna, men man får sådant på känn när det är ens levebröd, och jag visste att den här flickan skulle inte flyga med oss om vi så väntade hela sommaren.

"Vilken av herrarna . . .?" sade mannen.

Shimoda hällde upp en mugg vatten åt sig. "Richard flyger med er. Jag har fortfarande lunchrast. Om ni inte vill vänta."

"Nej, sir, jag är beredd att ge mig av. Kan vi flyga över min gård?"

"Visst", sade jag. "Visa bara åt vilket håll ni vill flyga, sir." Jag langade ut sovsäcken och verktygsväskan och kastrullerna från Fleetens främre sittrum, hjälpte upp mannen på passagerarplatsen och spände fast honom. Sedan gled jag ner i bakre sittrummet och satte på mig säkerhetsbältet.

"Vill du dra igång propellern, Don!"

"Ja." Han tog vattenmuggen med sig och stod vid propellern. "Hur vill du ha det?"

"Ta det försiktigt. Stöten sliter den ur handen på dig annars."

När någon annan drar igång Fleetens propeller sker det alltid för hastigt, och av diverse invecklade skäl vägrar motorn att starta då. Men Don drog igång den hur sakta som helst, som om han gjort det hundratals gånger. Startfjädern knäppte till, gnistor tändes i cylindrarna och den gamla motorn gick, utan vidare. Han återvände till sitt plan, satte sig ner och började prata med flickan.

Med en massa hästkrafter och gräset flygande

åt alla håll var Fleeten luftburen, steg trettio meter (om motorn strejkar nu hamnar vi i majsen), hundrafemtio meter (och nu kan vi vända och landa i höet . . . och nu är det en kohage västerut), tvåhundrafyrtio meter och lagom flyghöjd. Jag följde mannens finger som pekade åt sydväst.

Tre minuter i luften och vi kretsade över en lantgård, lador röda som glödande kol, hus av elfenben i en sjö av mynta. En kökträdgård: där växte sötmajs och sallad och tomater.

Mannen i främre sittrummet tittade neråt medan vi kretsade över boningshuset som var inramat av Fleetens vingar och stag.

En kvinna kom ut på verandan, vitt förkläde över blå klänning. Hon vinkade. Mannen vinkade tillbaka. Senare skulle de prata om hur bra de hade sett varann genom luften.

Slutligen vände han sig mot mig och nickade: nu räckte det, tack, vi kunde vända tillbaka nu.

Jag flög i en stor cirkel över Ferris, för att låta folk veta att det var rundflygning på gång, och gick ner i en spiral över gärdet för att visa var den försiggick. Just som jag började landa och skevade brant över majsen steg Travel Airen från marken och styrde genast kurs mot gården vi kom från.

En gång var vi fem plan som gjorde uppstigningar tillsammans, och nu upplevde jag igen den känslan . . . ett plan som lyfter med passagerare medan ett annat landar. Vi tog mark med ett dovt brummande och rullade fram över gärdet, mot landsvägen.

Motorn stannade, mannen knäppte upp sitt

säkerhetsbälte och jag hjälpte honom stiga ur. Han tog fram en plånbok ur overallen och räknade upp dollarsedlarna medan han skakade på huvudet.

"Det var en märkvärdig tur."

"Vi tycker det. Det är en bra produkt vi säljer."

"Det är er kompis som är försäljaren!" sade mannen.

"Jaså?"

"Jösses ja. Er kompis kunde sälja glöd till helvetet, det kan jag slå vad om. Stämmer det inte?"

"Jag förstår inte riktigt..."

"Flickan, förstås. En flygtur till min dotterdotter Sarah!" Medan han talade iakttog han Travel Airen, en avlägsen silverprick som kretsade över bondgården. Han talade som en besinningsfull människa, den där konstaterar att den döda kvisten i trädgården just skjutit blommor och mogna äpplen.

"Ända sen hon föddes har den tösen varit livrädd för höjder. Skrik och tjut. Vettskrämd. Sarah skulle lika lite klättra i ett träd som hon skulle sticka handen i ett getingbo. Skulle inte klättra uppför stegen till vinden, skulle inte ge sig upp dit ens om syndafloden steg på gården. Flickan har ett fantastiskt handlag med motorer, och är inte dum med djur, men höjder är det värsta hon vet. Och nu är hon där oppe i luften."

Han pratade på om det och om annat; han mindes när konstflygarna för många år sedan brukade komma till Galesburg och Monmouth,

och flög dubbeldäckare som vi, men gjorde all möjlig luftakrobatik med dem.

Jag såg hur Travel Airen blev större och större, gick ner i spiral över gärdet betydligt brantare än jag någonsin skulle flyga med en flicka som led av höjdskräck, gled över majsfältet och gärdsgården och nuddade marken i en trepunktslandning som var en fröjd att bevittna. Donald Shimoda måste ha åtskilliga flygtimmar bakom sig för att kunna landa en Travel Air på det sättet.

Flygplanet rullade fram och stannade precis bredvid oss, utan att någon extragas behövdes, och propellern dunkade långsamt till stopp. Jag tittade noga på den. Där fanns inga insekter. Inte en endaste död fluga på bladen.

Jag skyndade till assistans, knäppte upp flickans säkerhetsbälte, öppnade den lilla dörren till främre sittrummet och visade henne var på staget hon skulle sätta foten så att hon inte klev igenom vingklädseln.

"Vad tyckte du om det?" frågade jag.

Hon hörde mig inte.

"Morfar, jag är inte rädd! Jag var inte rädd, det är säkert! Huset såg ut som en liten *leksak* och mamma vinkade till mig och Don sa att jag var rädd bara för att jag föll och dog en gång och att jag inte behöver vara rädd längre! Jag tänker bli pilot, morfar! Jag ska ha ett flygplan och själv jobba med motorn och flyga vartsomhelst och göra uppstigningar med passagerare! Får jag det?"

Shimoda log mot mannen och ryckte på axlarna.

"Sa han till dig att du skulle bli pilot, Sarah?"

"Nej, men det ska jag. Jag är redan fin på motorer, det vet du ju!"

"Det där får du prata med din mamma om. Det är dags för oss att fara hem nu."

Båda tackade oss och den ena gick, den andra sprang till lastbilen, båda förändrade av vad som hänt på gärdet och i luften.

Två bilar kom, och en till, och vi hade middagsrusning av folk som ville se Ferris från luften. Vi flög tolv eller tretton turer så fort vi nånsin hann, och sen gav jag mig av till bensinstationen i stan för att skaffa påfyllning till Fleeten. Så kom det några passagerare till, ytterligare ett par stycken, och det blev kväll och vi gjorde solnedgångsturer stup i ett.

På en skylt någonstans stod det *200 invånare*, och när mörkret föll tänkte jag att vi hade flugit allihop, och en och annan utböling också.

Under flygrusningen glömde jag fråga om Sarah och vad Don hade sagt till henne, om han hade hittat på historien eller om han trodde att det var sant, det där om att dö. Och av och till granskade jag hans plan noga, medan passagerare bytte plats. Inte en fläck på det, inte en droppe olja någonstans, och han flög tydligen så att han undvek insekterna medan jag fick torka vindrutan ren var och varannan timme.

Det var bara en svag ljusstrimma vid horisonten då vi slutade. När jag hade lagt torra majsstjälkar i mitt plåtkök, täckt dem med kolbriketter och tänt elden var det nermörkt, eldskenet återkastade färgerna från flygplanen i närheten, och från den gyllene halmen omkring oss.

Jag tittade i proviantlådan. "Soppa, eller spaghetti och köttsås", sade jag. "Eller päron eller persikor. Vill du ha varma persikor?"

"Spelar ingen roll", sade han vänligt. "Vadsomhelst eller ingenting."

"Gosse, är du inte hungrig? Det har varit en jobbig dag!"

"Du har inte erbjudit mig mycket att vara hungrig efter, om det inte råkar vara en god köttsås."

Jag öppnade köttsåsburken med min schweiziska officerskniv Victorinox Original med 19 funktioner, gjorde detsamma med spaghettin, och placerade båda konservburkarna över elden.

Mina fickor var fullproppade med pengar . . . det här var en av dagens angenämaste stunder. Jag tog fram sedlarna och räknade utan att bry mig om att släta ut dem. Det var 147 dollar, och jag räknade i huvudet, vilket jag inte har vidare lätt för.

"Det blir . . . det blir . . . få se . . . fyra och två i minnet . . . fyrtionio uppstigningar i dag! Vi gjorde mycket över en hundradollardag, Fleeten och jag! Och du ligger väl på över tvåhundra . . . hade du inte två åt gången för det mesta?"

"För det mesta", sade han. "Jo, den där läraren du letar efter."

"Jag letar inte efter någon lärare", sade jag. "Jag räknar *pengar*! Jag kan leva en *vecka* på det här, jag kan bli inregnad en hel vecka!"

Han tittade på mig och log. "När du har vadat färdigt i dina pengar, skulle du då ha något emot att räcka mig köttsåsen?"

3

Trängsel och myller och skaror av folk, strömmar av mänsklighet forsande mot en enda man i centrum av dem alla. Sedan blev de ett hav som höll på att dränka mannen, men i stället för att drunkna gick han över havet, visslande, och försvann. Havet av vatten förvandlades till ett hav av gräs. En vit-och-gyllene Travel Air 4000 gick ner och landade på gräset och piloten steg ur sittrummet och satte upp ett plakat av tyg: FLYG – $3 – FLYG.

Klockan var tre på morgonen när jag vaknade ur den drömmen, mindes alltsammans och var av någon anledning glad för det. Jag slog upp ögonen och såg den stora Travel Airen parkerad i månskenet bredvid Fleeten. Shimoda satt på sin sovsäck precis som första gången jag träffade honom och lutade ryggen mot vänstra hjulet på sitt plan. Jag såg honom inte tydligt, jag visste bara att han fanns där.

"Hej, Richard", sade han lågt i dunklet. "Förstår du nu vad som försiggår?"

"Förstår vad då?" sade jag omtöcknat. Jag mindes fortfarande och var inte förvånad över att

han var vaken.

"Din dröm. Killen och folkmassan och flygplanet", sade han tålmodigt. "Du undrade vad jag var för en, så nu vet du det, okay? Det stod i tidningarna: Donald Shimoda, han som de började kalla Mekanikern Messias, den amerikanske Avatara, som försvann en dag inför tjugofemtusen ögonvittnen?"

Det mindes jag, hade läst det i en lokaltidning i Ohio, för det stod på första sidan.

"Donald Shimoda?"

"Till din tjänst", sade han. "Nu vet du, så du behöver inte grubbla över mig längre. Sov vidare, du."

Jag låg och tänkte på det länge innan jag somnade.

"Får du verkligen . . . jag trodde inte . . . du skaffar dig ett jobb så där, Messias – är det inte meningen att du ska frälsa världen? Jag trodde inte att Messias bara kunde sluta och sticka sin väg så där?" Jag satt högt uppe på Fleetens huv och begrundade min säregne vän. "Vill du vara snäll och langa hit en niotummare, Don?"

Han grävde i verktygsväskan och slängde upp skiftnyckeln till mig. Liksom de andra verktygen han kastade den här morgonen saktade den och stannade någon decimeter från mig, svävade

viktlös och vände sig sedan långsamt i luften. Men i samma stund jag tog den kände jag dess tyngd i handen, en vanlig skiftnyckel av krom-vanadin för flygplan. Nåja, inte helt vanlig. Ända sen en billig sjua bröts av när jag jobbade med den har jag köpt de bästa verktyg som går att få . . . det här råkade vara en Snap-On, och det vet varenda mekaniker att det inte är en vanlig skiftnyckel. Med tanke på priset kunde den vara tillverkad av guld, men det är rena fröjden att jobba med den och man vet att den aldrig går sönder, vad man än använder den till.

"Det är klart man kan sluta. Sluta med vad som helst, om man ändrar uppfattning om det. Man kan sluta andas om man vill." För sitt nöjes skull lät han en Phillips skruvdragare sväva i luften. "Så jag slutade att vara Messias, och om jag låter lite på defensiven, så beror det kanske på att jag fortfarande är lite på defensiven. Det är bättre än att behålla jobbet och hata det. En bra messias hatar ingenting och är fri att gå den väg han vill. Ja, det gäller ju vem som helst, förstås. Alla är vi Guds barn, eller Varats barn, eller Andens idéer, eller hur man nu vill uttrycka det."

Jag jobbade med att dra åt de nedre cylindermuttrarna på Kinnermotorn. Den gamla B-5 är en bra motor men muttrarna har en förmåga att lossna ungefär var hundrade flygtimme, och det är klokt att se om dem i tid. Mycket riktigt, den första jag satte skiftnyckeln på gick att dra ett kvarts varv, och jag var nöjd med mig själv som kollade samtliga innan jag flög fler passagerare.

"Ja men Don, det verkar som om det här Messiasandet skulle vara annorlunda än andra jobb, va? Jesus återvänder för att slå in spik för sitt uppehälle? Eller det kanske bara låter konstigt."

Han funderade, försökte förstå vad jag menade. "Jag förstår inte vad du menar. Det enda konstiga är att han inte slutade genast när de började kalla honom Frälsare. I stället för att ge sig iväg när det började låta så illa försökte han med logik: 'OK, jag är Guds son, men det är vi alla; jag är frälsaren, men det är ni med! De gärningar jag gör kan ni göra!' Det begriper var och en som är vid sina sinnens klara bruk."

Det var hett däruppe på huven, men det kändes inte som arbete. Ju mer jag vill ha något uträttat, desto mindre verkar det som arbete för mig. Det var tillfredsställande att veta att jag hindrade cylindrarna att flyga av från motorn.

"Säg till om du vill ha nån mer skiftnyckel", sade han.

"Jag vill inte ha nån mer skiftnyckel. Och jag råkar vara så avancerad andligen att jag betraktar dina små trick som rena sällskapslekar, Shimoda, en någorlunda utvecklad själs dylika. Eller kanske en hypnotisörs första lärospån."

"Hypnotisör! Håller du på att få värmeslag! Men hellre hypnotisör än Messias. Vilket trist jobb! Varför begrep jag inte att det skulle bli ett trist jobb?"

"Det gjorde du", svarade jag vist. Han bara skrattade.

"Har du nånsin tänkt på, Don, att det kanske

inte är så lätt att sluta, trots allt? Att du kanske inte kan slå dig till ro med en vanlig vardagsmänniskas liv?"

Det skrattade han inte åt. "Du har förstås rätt", sade han och körde fingrarna genom det svarta håret. "Stannar jag för länge nånstans, mer än ett par dar, så vet folk att det är nåt konstigt med mig. Stryka sig mot min ärm och man är botad från obotlig cancer, och innan veckan är till ända så är jag där mitt i folkmassan igen. Flygplanet håller mig på rörlig fot, och ingen vet var jag kommer ifrån eller vart jag är på väg, vilket passar mig förträffligt."

"Du kommer att få det svårare än du tror, Don."

"Jaså?"

"Ja, hela vår tidsanda går från det materiella mot det andliga... det går långsamt, men icke desto mindre med stor kraft. Jag tror inte världen tänker låta dig vara i fred."

"Det är inte mig de vill ha, det är undren! Och dem kan jag lära ut till nån annan; låt honom få vara Messias. Jag ska inte berätta för honom att det är ett trist jobb. Och dessutom: *'Det finns inget problem så stort att man inte kan springa ifrån det.'* "

Jag kanade ner på marken och började dra åt muttrarna på cylinder tre och fyra. Alla hade inte lossnat, men en del av dem. "Jag tror du citerar hunden Snobben?"

"Jag citerar sanningen varhelst jag finner den, så det så."

"Du kan inte springa din väg, Don! Tänk om

jag skulle börja dyrka dig här och nu? Tänk om jag börjar tröttna på att jobba med min motor och börjar be dig hela den åt mig? Hör du, jag ska ge dig vartenda öre jag förtjänar från och med nu till solnedgången om du bara lär mig sväva i luften! Om du inte gör det så vet jag att jag bör börja tillbedja dig, Helige som Sänts att Lätta Min Börda."

Han bara smålog mot mig. Jag tror fortfarande inte att han förstod att han inte kunde springa sin väg. Hur kunde jag förstå det när han inte gjorde det?

"Råkade du ut för alltsammans, som man ser det i filmer från Indien? Folkmassor på gatorna, miljoner händer som vidrör dig, blommor och rökelse, gyllene estrader med silverdraperier att stå på när du talade?"

"Nej. Till och med innan jag bad om jobbet visste jag att det skulle jag inte stå ut med. Så jag valde Förenta staterna, och jag fick bara folkmassorna."

Minnena plågade honom, och det gjorde mig ont att jag fört ämnet på tal.

Han satt i höet och fortsatte att tala medan han såg rakt igenom mig: "Jag ville säga: För Guds kärleks skull, om ni så hett åtrår frihet och glädje, inser ni då inte att detta inte finns utanför er själva? Säg att ni har det, och ni har det! Handla som om det vore ert, och det är ert! Richard, vad är det för konstigt med det? Men de lyssnade inte ens, de flesta av dem. Under – som man går på biltävlingar för att se krockarna kom de till mig

för att få se under. Först blir man missräknad, och efter en tid blir det bara trist. Jag begriper inte hur de andra messiasarna stod ut med det."

"Framställt på det viset förlorar det något av sin charm", sade jag. Jag drog åt den sista muttern och lade undan verktygen. "Vart tar vi vägen i dag?"

Han gick fram till mitt sittrum och i stället för att torka bort insekterna från vindrutan förde han handen över den och de krossade små varelserna fick liv och flög bort. Hans egen vindruta behövde förstår aldrig göras ren, och nu förstod jag att hans motor heller aldrig skulle behöva någon tillsyn.

"Jag vet inte", sade han. "Jag vet inte vart vi är på väg."

"Vad menar du? Du vet allt om det förgångna och om framtiden. Du vet exakt vart vi ska!"

Han suckade. "Ja. Men jag försöker att inte tänka på det."

När jag höll på att jobba med cylindrarna hade det ett slag fallit mig in att, toppen, allt jag behöver göra är att hålla ihop med den här killen och då är det slut på alla problem, inget ont kan hända och allting ordnar sig till det bästa. Men hans sätt att säga: "Jag försöker att inte tänka på det", kom mig att minnas vad som hände den andre Messias som sändes till denna världen. Sunda förnuftet hojtade åt mig att styra kosan söderut efter starten och avlägsna mig så långt som möjligt från mannen. Men som jag sagt så blir det lite ödsligt att flyga ensam så här, och jag var

glad åt att ha råkat på honom, att ha nån att prata med, som kunde skilja ett skevroder från en vertikal stabilisator.

Jag borde ha styrt kosan söderut, men efter starten höll jag mig bredvid honom och vi flög norrut och österut in i den framtid som han försökte att inte tänka på.

4

"Var lär du dig allt det här, Don? Du vet så mycket, eller kanske jag bara tror att du gör det. Nej. Du vet en massa. Är det övning och åter övning? Får man inte nån regelrätt utbildning i att bli Mästare?"

"Man får en bok att läsa."

Jag hängde en nytvättad sidenscarf på staget och stirrade på honom. "En bok?"

"*Frälsarens Kompendium.* Det är ett slags bibel för mästare. Det finns ett exemplar här nånstans, om du är intresserad."

"Ja, ja! Menar du att det faktiskt finns en bok som . . .?"

Han rotade ett slag i Travel Airens bagageutrymme och hittade en liten volym som såg ut att vara bunden i mockaskinn.

Messias handbok,
tryckt med svarta bokstäver.
Tankar för
Själens fullkomnande.

"Vad menar du med *Frälsarens Kompendium*? Den här heter ju *Messias Handbok*."

"Nåt i den stilen." Han började samla ihop prylar runt sitt plan, som om han tyckte att det var dags att ge sig av.

Jag bläddrade igenom boken, det var en samling sentenser och korta stycken.

Perspektiv –
Bruka Det eller Förlora Det
Om du vände dig till den här sidan
glömmer du att det som sker runt
omkring dig inte är verklighet.

Tänk över det.
Minns varifrån du kom,
vart du är på väg, och varför du skapade
det kaos du i begynnelsen befann dig i.

Du kommer att dö en fruktansvärd död, glöm inte det.
Det är en god övning, och du kommer att ha
större glädje av den om du besinnar
fakta.

Tag dock ditt döende med ett visst allvar.
Att skratta på väg till sin avrättning
är något som mindre utvecklade livs-
former inte förstår, och man kommer att säga
att du är galen.

"Har du läst det här, Don, om att förlora sitt perspektiv?"

"Nej."

"Det står att man ska dö en fruktansvärd död."

"Det är inte nödvändigt. Det beror på omständigheterna, och hur man tycker att man vill ordna saker och ting."

"Kommer du att dö en fruktansvärd död?"

"Det vet jag inte. Det är väl inte nån större mening med det, nu när jag har lagt av jobbet? En stillsam liten himmelsfärd borde räcka. Jag ska bestämma mig om ett par veckor, när jag är färdig med vad jag kom hit för."

Jag antog att han skämtade, så där som han brukade göra ibland, och anade inte att han menade allvar med ett par veckor.

Jag fortsatte att läsa boken; där fanns förvisso den kunskap en mästare kunde behöva.

Att lära
är att komma underfund med
vad du redan vet.
Att handla är att bevisa att
du vet det.
Att undervisa är att påminna andra
att de vet det lika bra som du själv.

Alla är lärjungar,
verkställare, lärare.

Din enda
förpliktelse i någon livstid
är att vara sann mot dig själv.
Att vara sann mot någon annan eller
något annat är inte endast
omöjligt utan även tecknet
på en falsk
messias.

De
enklaste frågorna
är de svåraste.
Var är du född? Var är ditt hem?
Vart är du på väg?
Vad gör du?
Tänk över
dem då och då, och
märk hur dina svar
ändras.

Du
undervisar bäst i
vad du själv mest behöver
lära.

"Du är väldigt tyst därborta, Richard", sade Shimoda, som om han ville prata med mig.

"Ja", sade jag och fortsatte att läsa. Var det här en bok endast för mästare tänkte jag inte släppa den ifrån mig.

Lev
så att du aldrig behöver
skämmas om något du gör
eller säger blir känt
runt om i världen –
även om
det som blir känt
inte är sant.

Dina vänner
kommer att känna dig bättre
från första stund ni träffas
än
dina bekanta
kommer att känna dig
på tusen
år.

Det
bästa sättet
att undgå ansvar
är att säga: "Jag har
så stort ansvar."

Jag lade märke till något konstigt med boken. "Sidorna är inte paginerade, Don."

"Nej", sade han. "Man öppnar den bara och det man bäst behöver finns där."

"En förtrollad bok!"

"Nej. Det kan man göra med vilken bok som helst. Man kan göra det med en gammal tidning, om man läser tillräckligt noga. Har du aldrig gjort det: grubblat över något problem och sen slagit upp nån bok du haft till hands och sett vad den har att säga dig?"

"Nej."

"Försök med det nån gång då."

Jag försökte. Jag blundade och undrade vad som skulle hända mig om jag höll ihop med den här underliga figuren länge till. Det var roligt att vara tillsammans med honom, men jag kunde inte bli kvitt känslan att något som inte alls var roligt snart skulle hända honom, och då ville jag inte vara där. Det tänkte jag på medan jag blundade och öppnade boken, varpå jag öppnade ögonen och läste.

Du blir ledd
genom ditt liv
av de kunskaper den inre varelsen inhämtar,
den lekfulla ande
som är ditt sanna jag.
Vänd dig inte bort
från möjliga framtider
förrän du är övertygad om att du
inte har något att lära av dem.

Det står dig alltid fritt
att ändra din uppfattning och
välja en annan framtid, eller
ett annat
förflutet.

Välja ett annat förflutet? Bildligt eller bokstavligt eller vad menades? "Jag tror inte mitt huvud pallar för det här, Don. Jag begriper inte hur jag nånsin ska kunna lära mig det."

"Övning. Lite teori och mycket övning", sade han. "Det tar dig ungefär en och en halv vecka."

"En och en halv vecka."

"Ja. Tro att du vet alla svaren, och du vet alla svaren. Tro att du är en mästare, och du är det."

"Jag har aldrig sagt att jag vill bli nån mästare."

"Det stämmer", sade han. "Det har du inte."

Men jag behöll handboken, och han bad aldrig att få den tillbaka.

5

Farmare i Mellanvästern behöver bra mark för att deras näring ska blomstra. Detsamma gäller kringresande flygare. De måste vara i närheten av sina kunder. De måste hitta gärden i närheten av en stad, gräsbevuxna gärden, eller där man skördat hö eller havre eller vete; utan kor i närheten som kan tugga i sig duken på deras plan; en bilväg längs med; en grind att släppa in folk genom; en rad gärden så att ett plan inte behöver flyga lågt över något hus; tillräckligt platta så att planen inte skakar sönder när de rullar i åttio kilometer över marken; tillräckligt långa för säker start och landning stilla, heta sommardagar; och tillstånd från markägaren att flyga där.

Jag tänkte på detta när vi flög norrut på lördagsmorgonen, messiasen och jag. Det gröna och gyllene landskapet gled mjukt förbi, trehundra meter under oss. Donald Shimodas Travel Air brummade vid min högra vinge, solskenet blixtrade i den spegelblanka färgen. Ett underbart plan, tänkte jag, men för stort för påfrestande uppstigningar. Det tar visserligen två passagerare åt gången men väger dubbelt så mycket som Flee-

ten och behöver mycket större gärde för start och landning. Jag hade en Travel Air en gång men bytte den slutligen mot Fleeten, som klarar sig på små gärden, sådana som är vanligast i närheten av en stad. Jag kan använda Fleeten på ett hundrafemtio meter långt gärde medan Travel Airen behöver tre- eller fyrahundra meter. Hänger du ihop med den här killen, tänkte jag, blir du också avhängig av hans plans begränsning.

Och minsann – just som jag tänkte det fick jag syn på en prydlig liten äng intill staden därnedanför. Det var ett typiskt fyrahundrameters gärde, som delats i två halvor; den ena hade sålts som basebollplan till staden.

Eftersom jag visste att Shimodas plan inte kunde landa där, stegrade jag mitt lilla plan på vänstervingen, nosen i vädret, ströp gasen, och sjönk som ett kassakåp mot bollplanen. Vi tog mark alldeles bakom stängslet på det vänstra gärdet, rullade fram och stannade i god tid. Jag ville briljera lite, visa honom vad en Fleet kan åstadkomma när den flygs som den ska.

Ett gaspådrag svängde mig runt för start igen men när jag drog åt mig höjdrodret fick jag syn på Travel Airen, redo för landning. Med stjärten ner och högra vingen upp såg den ut som en underbart graciös kondor i färd med att landa på ett smalt strå.

Han gick så lågt och långsamt att håren reste sig i nacken på mig. Jag skulle få bevittna en krasch. Med en Travel Air vill man hålla minst nittio kilometer över stängslet för att landa, är

man långsammare med ett plan som överstegras vid åttio så knycklar man ihop det till en boll. Men vad jag i stället fick se var att det gyllenvita biplanet stannade i luften. Ja, jag menar inte stannade, men det gjorde inte mer än femtio kilometer, ett flygplan som överstegrar vid åttio, betänk det, stannade i luften och liksom suckade ner i en trepunktslandning på gräset. Han använde hälften, kanske tre fjärdedelar av det utrymme jag använt för att landa Fleeten.

Jag bara satt där i sittrummet och stirrade medan han taxade fram till mig och slog av motorn. När jag stängde av min och fortfarande bara stirrade stumt på honom, ropade han: "Bra gärde du hittade. Tillräckligt nära stan, va?"

Våra första kunder, två pojkar på en Honda, var redan på väg för att se vad som stod på.

"Vad menar du – nära stan?" hojtade jag med motorbullret kvar i öronen.

"Ja, det är ju precis intill!"

"Nej, inte det! VAD VAR DET FÖR LANDNING! I Travel Airen! Hur bar du dig åt för att landa här?"

Han blinkade åt mig. "Trolleri!"

"Nej, Don . . . lägg av! Jag såg hur du landade!"

Han märkte att jag var chockad, rent av vettskrämd.

"Richard, vill du veta svaret på skiftnycklar som svävar i luften och helbrägdagörelse och förvandling av vatten till vin och gå på vattnet och landa Travel Airar på en trettio meters gräsrem-

sa? Vill du ha förklaringen till alla dessa under?"

Det kändes som om han riktat en laserstråle mot mig.

"Jag vill veta hur du landade här . . ."

"Hör på mig!" ropade han. "Den här världen? Och allting i den? *Bländverk*, Richard! Varenda gnutta av den är *illusioner! Begriper du det?"* Ingen blinkning, inget leende; som om han plötsligt var rasande för att jag inte begripit det för länge sen.

Motorcykeln stannade vid stjärten på hans flygplan; pojkarna verkade ivriga att flyga.

"Ja", var allt jag kom på att svara. "Illusionerna uppfattade."

Enda sättet att beskriva starterna och landningarna som Travel Airen gjorde den dagen är att säga att den såg ut som en falsk Travel Air. Som om planet egentligen var en E-2 Cub, eller en helikopter förklädd till Travel Air. På något vis var det mycket lättare för mig att acceptera att en niotums skiftnyckel svävade viktlös än att lugnt iaktta hur hans flygplan lyfte i femtio kilometers hastighet från marken med passagerare ombord. En sak är att tro på levitation när man ser den; det är något helt annat att tro på under.

Jag tänkte på det han sagt med sådan hetta. Illusioner. Någon hade sagt det tidigare . . . när jag var liten grabb och lärde mig trolla – *trollkarlar* säger det! De är noga med att klargöra: "Det är alltså inget under ni ska få se; det är inget trolleri. Det är en effekt, det är en illusion av trolleri." Varpå de halar fram en kandelaber ur en valnöt och förvandlar en elefant till en tennisracket.

I plötslig klarsyn tog jag upp *Messias Handbok* ur fickan och slog upp den. Det stod bara två sentenser på sidan.

Det finns inte
något problem
som inte medför en gåva till dig.

Du söker problem
för att du behöver
deras gåvor.

Hur det nu kom sig lättade min oro när jag läste det, och jag läste det om och om igen tills jag kunde det utantill.

Stadens namn var Troy, och ängen där lovade att ge oss lika god förtjänst som gärdet i Ferris. Men i Ferris hade jag känt ett visst lugn, och här fanns en spänning i luften som jag inte gillade.

För passagerarna var flygningen ett enastående äventyr men för mig var den rutin, och därtill kom min underliga oro. Mitt äventyr var den killen som jag flög tillsammans med . . . hans otroliga sätt att behandla sitt plan och de underliga uttalanden han förklarade det med.

Folket i Troy var inte mer förbryllat över Travel Airens flygförmåga än jag skulle ha varit om tolvslagen klingat från någon klocka i stan som inte ringt på sextio år . . . de visste inte att det som skedde inte *kunde* ske.

"Tack för turen!" sade de, och: "Är det så här ni försörjer er . . . har ni inte nåt jobb nånstans?" och: "Varför väljer ni en liten håla som Troy?" och: "Jerry, din gård var inte större än en skokartong!"

Vi hade en jobbig dag. Massor av folk kom för att flyga och vi skulle tjäna bra. Men inom mig började en liten röst säga: stick, stick iväg härifrån. Jag har struntat i den rösten förr och alltid fått ångra det.

Vid tretiden hade jag kört slut på bensinen och gått två gånger fram och tillbaka från macken med två tjugoliters dunkar, och då slog det mig att jag inte sett Travel Airen tankas en enda gång.

Shimoda hade inte fyllt bensin i sitt plan i Ferris, och nu hade jag sett honom flyga i sju timmar, på den åttonde, utan att fylla i en droppe bensin eller olja. Och fast jag visste att han var en god människa, och inte skulle göra mig något ont, blev jag rädd på nytt. Om man flyger som allra bränslesnålast kan man hålla en Travel Air i luften max fem timmar. Men inte åtta timmar med ideliga starter och landningar.

Han fortsatte att flyga, rundtur efter rundtur, medan jag fyllde på bensin och dessutom ett kvarter olja för motorn. Folk stod i kö för att få flyga . . . det var som om han inte ville göra dem besvikna.

Jag haffade honom emellertid när han hjälpte ett äkta par att stiga upp i planet. Jag försökte låta så lugn och likgiltig som möjligt.

"Don, hur har du det med bränsle? Behöver du nån bensin?" Jag stod vid hans vingspets med en tom tjugoliters dunk i handen.

Han såg mig rakt i ögonen och rynkade pannan, som om jag frågat om han behövde nån luft för att andas.

"Nej", sa han, och jag kände mig som en dum förstaklassare längst bak i skolsalen. "Nej, Richard, jag behöver ingen bensin."

Det retade mig. Jag vet en smula om flygplansmotorer och bränsle. "Jaså, hur vore det i så fall med lite uran?" slängde jag åt honom.

Han skrattade, och jag veknade genast. "Nej tack. Jag fyllde på förra året." Och så satte han sig i sittrummet och startade med sina passagerare –

en sån där övernaturlig slow-motion start.

Först önskade jag att folket skulle ge sig av, och sedan att vi snabbt kunde komma härifrån, köer eller ej, och sedan att jag skulle ha vett nog att ge mig av ensam, genast. Det enda jag ville var att ge mig av och hitta ett stort tomt gärde fjärran från någon stad och bara sitta där och tänka och anteckna i min dagbok vad som hänt, försöka få någon klarhet i det.

Jag gjorde ingen uppstigning utan väntade vid Fleeten tills Shimoda hade landat igen. Jag gick fram till hans sittrum och stod i propellerdraget från den starka motorn.

"Nu har jag flugit nog, Don. Jag tror jag sticker, landar nånstans borta från städer och tar det lite lugnt ett slag. Det har varit kul att flyga tillsammans med dig. Vi ses väl nån gång, OK?"

Han blinkade inte ens. "En runda till och så kommer jag med dig. Det är en kille som väntar."

"All right."

Killen väntade i en skamfilad rullstol borta vid änden av gärdet. Han satt hopsjunken och förvriden som om en svår tyngd pressat ner honom i stolen, men han var här för att han ville flyga. Det fanns andra människor i närheten, en fyrtio femtio stycken, i eller bredvid sina bilar, och de iakttog nyfiket hur Don skulle bära sig åt för att få mannen ur rullstolen och upp i planet.

Det ägnade Don inte en tanke. "Vill ni flyga?" Mannen i rullstolen log ett snett leende och huvudet nickade sidledes.

"Då går vi och gör det då!" sade Don lugnt,

som om han talade till någon som hade väntat länge i kulisserna – nu var det dags att han var med i leken igen. Om det var något speciellt med det ögonblicket – när jag nu tänker tillbaka – så var det den intensitet varmed han talade. Lugnt, ja, men det var också en befallning – mannen skulle resa sig och stiga upp i planet, inga undanflykter. Och vad hände? Det var som om mannen hade spelat teater och nu var färdig med sista scenen i rollen som svårt invalidiserad krympling. Tyngden släppte sitt grepp som om den aldrig funnits; han for upp ur rullstolen, bestört över sig själv, och halvsprang mot Travel Airen.

Jag stod alldeles nära och hörde honom säga: "Vad gjorde ni? *Vad gjorde ni med mig?*"

"Tänker ni flyga eller inte?" sade Don. "Priset är tre dollar. Var snäll och betala före starten."

"Jag ska flyga!" sade han. Shimoda hjälpte honom inte upp i främre sittrummet, som han annars vanligen gjorde med passagerarna.

De som satt i bilarna kom snabbt ut ur dem – det hördes viskningar från åskådarna och sedan förskräckt tystnad. Mannen hade inte gått sedan hans lastbil körde av en bro för elva år sedan.

Likt en unge som låtsas flyga i säng skuttade han upp i sittrummet och gled ner i sätet, medan han ivrigt flaxade med armarna som hade han just fått armar att leka med.

Innan någon återfick målföret, startade Don och Travel Airen gled upp i luften, steg brant över trädtopparna, klättrade vildsint allt högre.

Kan ett ögonblick vara underbart och samtidigt skrämmande? Det kom fler sådana ögonblick. Förundran över vad som måste kallas helbrägdagörelse av en man som tycktes värdig den, blandades med känslan av att något obehagligt skulle inträffa när de två kom ner igen. Folk stod i en tät klunga och väntade, och folk i en tät klunga är en pöbel, och det är inte alls bra. Minuterna tickade, blickar borrade sig in i det lilla biplanet som flög så sorglöst i solskenet, och det var oro på färde.

Travel Airen gjorde några branta, lättjefulla åttor, en snäv spiral, och sedan gled den över stängslet likt ett långsamt, bullrande flygande tefat för att landa. Hade han något vett i skallen, borde han släppa av sin passagerare i bortre änden av gärdet, sticka iväg snabbt och försvinna. Det kom mer folk; en rullstol till, skjuten av en springande kvinna.

Han taxade fram mot åskådarna, svängde runt planet så att propellern var bortvänd, ströp motorn. Folk störtade fram, och ett ögonblick trodde jag att de tänkte riva bort dukklädseln från flygkroppen, att de skulle kasta sig över de två.

Var det fegt? Jag vet inte. Jag gick till mitt plan, snapsade motorn och snurrade sedan runt propellern för att starta. Sedan steg jag upp i sittrummet, vände Fleeten mot vinden och flög min väg. Det sista jag såg av Donald Shimoda var att han satt på kanten av sittrummet. omringad av pöbeln.

Jag flög mot öster, sedan sydost, och när jag fick syn på ett stort gärde, omgivet av skuggande träd och med en bäck att dricka ur, landade jag för natten. Det låg långt borta från någon stad.

6

Än i denna dag vet jag inte vad som for i mig. Det var väl den där domedagskänslan, och den jagade iväg mig, till och med bort från den märkvärdiga, underliga person som var Donald Shimoda. Om domedagen nalkas har inte ens Självaste Messias kraft nog att hålla mig kvar.

Det var stilla på gärdet, en stor tyst äng med himlen till tak... det enda ljudet kom från en liten bäck och jag fick lyssna noga för att höra det. Ensam igen. Man vänjer sig vid att vara ensam, men bryts den vanan bara en endaste dag, måste man vänja sig igen, börja om från början.

"OK, visst var det kul ett slag", sade jag högt till ängen. "Det var kul och måhända hade jag mycket att lära av killen. Men jag gillar inte folksamlingar ens när de är glada... och är de rädda så kommer de antingen att korsfästa nån eller tillbedja honom. Förlåt, men det blir för mycket!"

När jag sagt det tystnade jag tvärt. Orden kunde exakt ha varit Shimodas. Varför stannade han där? Jag hade vett att ge mig iväg, och jag var minsann ingen messias.

Illusioner. Vad menade han med illusioner?

Det betydde mer än något annat han sagt eller gjort – rasande, det var han när han sade: *"Alltsammans är illusioner!"* som om han med rena råstyrkan kunde tvinga in den tanken i mitt huvud. Visst var det ett problem, och jag behövde dess gåva, men jag begrep fortfarande inte vad det betydde.

Efter en stund gjorde jag upp en eld, lagade nån sorts gulasch på sojabönor och nudlar och två korvar som var tre dagar gamla och borde ha kokats redan då. Verktygsväskan stod inklämd bredvid lådan, och utan nån som helst anledning tog jag fram niotummaren och tittade på den, torkade ren den och rörde i gulaschen med den.

Jag var ensam, glöm inte det, ingen såg mig, så för skojs skull försökte jag få den att sväva i luften, som han hade gjort. Om jag slängde den rakt upp och blinkade till när den slutade stiga och började falla, tyckte jag under en bråkdels sekund att den svävade. Men sen damp den ner i gräset eller på mitt knä, och intrycket försvann hastigt. Men det var ju samma skiftnyckel... Hur bar han sig åt?

Om allting är illusion, mister Shimoda, vad är det då som är verkligt? Och om livet är illusion, varför lever vi det då? Till slut gav jag upp, slängde iväg skiftnyckeln ett par gånger till och slutade sen. Och då blev jag plötsligt glad, plötsligt lycklig över att jag var där jag var och visste vad jag visste även om det inte var svaret på tillvarons gåta eller ens en eller annan illusion.

När jag är ensam händer det att jag sjunger.

"Åh, jag och gamle FÄRG! . . . sjöng jag och klappade Fleetens vinge av ren kärlek till den (kom ihåg att ingen kunde höra mig), *"Vi ska ströva i skyn . . . flyga över gärden tills en av oss lämnar in . . ."* Ord och toner komponerade jag under sången. *"Och det blir inte jag som lämnar in, Färg . . . om du inte bryter ett STAG . . . och då lagar jag bara det med en VAJER . . . och så flyger vi igen . . . ja, VI FLYGER IGEN . . ."*

Verserna är otaliga när jag glad och lycklig väl kommer i gång, eftersom det inte är så kinkigt med rimmen. Jag hade slutat tänka på problemen med messiasen; det var omöjligt för mig att räkna ut vem han var eller vad han menade; och därför gav jag upp försöken och det var väl det som gjorde mig glad och lycklig.

Klockan var över tio när elden falnade och min sång likaså.

"Var du än finns, Donald Shimoda", sade jag och rullade ut sovsäcken under vingen, "önskar jag dig god flygning och inga folkhopar. Om det är så du vill ha det. Nej, det tar jag tillbaka. Jag önskar, kære ensamme messias, att du finner vad det nu är du vill finna."

Hans handbok föll ur fickan när jag tog av mig skjortan, och jag läste det som stod på den uppslagna sidan.

Det band
som förenar din sanna familj
är inte ett blodsband, utan
respekt och glädje
över varandras liv.

Sällan växer medlemmar
av en familj upp
under samma
tak.

Jag kunde inte begripa hur det passade in på mig, och påminde mig att aldrig låta en bok ersätta mina egna tankar. Jag kröp ner i sovsäcken, och där slocknade jag som ett utblåst ljus, varm och utan drömmar under himmelen och under många tusen stjärnor som kanske var illusioner, men vackra sådana, det var säkert.

När jag kom till medvetande igen steg solen just upp, rosa ljus och gyllene skuggor. Det var inte ljuset som väckte mig, det var någon som vidrörde mitt huvud, oändligt milt. Jag trodde det var ett vajande grässtrå. Andra gången visste jag att det var en insekt, daskade efter den och höll på att bryta handen... en niotums skiftnyckel är en hård grej att träffa i full fart, och jag vaknade omgående. Skiftnyckeln studsade från skevrodrets gångjärn, grävde ett ögonblick ner sig i gräset, och svävade sedan ståtligt upp i luften och kretsade där. Medan jag iakttog den, alltmer klarvaken, sjönk den sakta ner till marken och låg stilla. När jag kom mig för att ta upp den var det samma gamla niotummare som var mig så välbekant och kär, lika tung och lika angelägen att dra alla dumma muttrar och bultar.

"Fan också!"

Jag svär aldrig – rester av något från barndomens dar. Men jag var verkligen förbryllad, och

det fanns inget annat att säga. Vad hade hänt min skiftnyckel? Donald Shimoda var minst hundra kilometer bortom någon horisont. Jag lyfte prövande på grejen, undersökte den, vägde den i handen och kände mig som en förhistorisk apa som inte kan förstå hur ett hjul kan snurra runt inför dess egna ögon. Det måste finnas något enkelt skäl...

Jag gav slutligen upp, förargad, lade den i verktygsväskan och tände elden för att grädda bröd i stekpannan. Jag hade ingen brådska att ge mig iväg. Kunde stanna hela dan här, om jag hade lust.

Brödet hade höjt sig fint i pannan och var precis färdigt att vändas när jag hörde ett ljud västerut i skyn.

Det fanns ingen anledning till att det ljudet kunde vara Shimodas flygplan, ingen anledning till att någon kunde ha spårat mig till just det här gärdet av miljoner gärden i Mellanvästern, men jag visste att det var han och började vissla... jag iakttog brödet och himlen och försökte tänka på någonting mycket lugnt att säga när han landade.

Visst var det Travel Airen, som flög in lågt över Fleeten, steg brant för att visa vad den kunde, gled ner genom luften och tog mark i hundra kilometers fart, vilket en Travel Air bör göra. Han rullade fram och stängde av motorn. Jag sade ingenting. Vinkade, men sade inte ett ord. Jag slutade vissla.

Han klev ur sittrummet och gick mot elden. "Hej, Richard."

"Du är sen", sade jag. "Pannbrödet är nästan bränt."

"Förlåt."

Jag gav honom en mugg bäckvatten och en plåttallrik med halva pannbrödet och en klick margarin.

"Hur gick det?" sade jag.

"Bra", sade han och drog flyktigt på munnen. "Jag undkom med livet."

"Jag hade mina tvivel."

Han tuggade brödet en stund under tystnad. "Vet du", sade han slutligen och begrundade måltiden, "det smakade faktiskt riktigt illa."

"Ingen tvingar dig att äta mitt pannbröd", sade jag surt. "Varför hatar alla mitt pannbröd? INGEN GILLAR MITT PANNBRÖD! Varför är det så, Upphöjde Mästare?"

"Ja", flinade han, "– och nu talar jag som Gud – jag skulle säga att du tror att det är gott och därför tycker du att det smakar gott. Smaka på det utan att innerligt tro på vad du tror och då är det ungefär som . . . något bränt . . . som något efter en översvämning . . . i en kvarn, inte sant? Det var väl med avsikt du hade gräs i det?"

"Förlåt. Några strån råkade halka ner i det. Men tycker du inte att själva brödet – inte gräset eller de lite brända bitarna där – själva brödet alltså, tycker du inte att . . .?"

"Vedervärdigt", sade han och räckte mig hela sin portion utom en liten munsbit. "Hellre svälter jag. Har du några persikor kvar?"

"I lådan."

Hur hade han hittat mig på det här gärdet? Ett tiometers vingspann i en oändlig slättmark är inget lätt mål, i synnerhet inte när man har solen i ögonen. Men jag svor på att inte fråga. Ville han berätta det, skulle han göra det.

"Hur hittade du mig?" frågade jag. "Jag kunde ha landat var som helst."

Han hade öppnat konservburken och åt persikor med kniv . . . inget lätt företag.

"Likar söker likar", muttrade han och missade en persikoklyfta.

"Jaså?"

"Kosmisk lag."

"Jaså."

Jag åt upp brödet och gjorde rent pannan med sand från bäcken. Det är riktigt gott bröd, så det så.

"Har du något emot att förklara? Hur kan jag vara lik din värderade person? Eller menar du med 'likar' att flygplanen är lika, liksom?"

"Vi undergörare måste hålla ihop", sade han. Hans sätt att säga det var både vänligt och skrämmande.

"Aha . . . Don? Det du sa sist? Kanske du skulle vilja förklara vad du hade i tankarna? *Vi* undergörare?"

"Att döma av hur niotummaren ligger i verktygsväskan förmodar jag att du praktiserade det gamla svävartricket med skiftnyckeln i morse. Rätta mig om jag har fel."

"Jag praktiserade inget alls! Jag vaknade . . . *den* väckte mig, av sig själv!"

"Såå. Av sig själv." Han skrattade åt mig.

"JA AV SIG SJÄLV!"

"Din uppfattning av ditt underverkande, Richard, är lika riktig som din uppfattning om brödbak."

Jag svarade inte, makade mig bara tillrätta på sovsäcken och knep käft. Hade han något att säga, kunde han göra det när han så önskade.

"En del av oss lär sig sånt här undermedvetet. Vårt vakna sinne vill inte acceptera det, så vi utför våra under i sömnen." Han betraktade himlen, och dagens första små moln. "Var inte otålig, Richard. Alla har vi mer att lära oss. Du kommer att göra det snabbt nu, och innan du vet ordet av kommer du att vara en vis gammal andlig maestro."

"Vad menar du – innan jag vet ordet av? Jag *vill* inte veta det! Jag vill inte veta nånting!"

"Du vill inte veta nånting."

"Jo, jag vill veta varför världen finns och vad den är och varför jag lever i den och vart jag ska sedan . . . det vill jag veta. Hur man flyger utan flygplan, om jag fick önska."

"Tyvärr."

"Tyvärr vad då?"

"Det fungerar inte så. Om du lär dig vad världen är, hur den fungerar, börjar du automatiskt utföra underverk, vad som kallas underverk. Men det finns inga underverk. Lär man sig vad trollkarlarna kan är det inget trolleri längre." Han vände blicken från himlen. "Du är som alla andra. Du vet redan hur det går till, du är bara inte

medveten om att du vet det, ännu."

"Jag kan inte påminna mig", sade jag, "jag kan inte påminna mig att du frågat mig om jag vill lära mig det där, vad det nu är som förskaffat dig folkmassor och elände hela ditt liv. Det måtte ha fallit mig ur minnet." Så snart jag sagt det visste jag att han skulle säga att det skulle jag minnas senare, och visste att han skulle få rätt.

Han sträckte ut sig i gräset och använde mjölpåsen till kudde. "Vet du, du ska inte oroa dig för folkmassor. De kan inte göra dig nåt om du inte själv vill det. Glöm inte att du är trollkarl: *Simsalabim!* – du är osynlig, och går genom dörrar."

"Folkmassan gav sig på dig i Troy, inte sant?"

"Sa jag att jag inte ville det? Jag tillät det. Jag gillade det. Det bor en liten skådis i oss alla, annars blir vi aldrig några mästare."

"Men slutade du inte med det där? Missuppfattade jag . . .?"

"Som saker och ting utvecklade sig höll jag på att bli den Ende-Heltids-Messias, och det jobbet lägger jag av. Men jag kan inte glömma bort vad jag under liv efter liv har lärt mig, eller hur?"

Jag blundade och tuggade på ett grässtrå. "Hör du, Donald, vad är det du försöker tala om för mig? Varför går du inte rakt på sak och talar om vad som försiggår?"

Det blev en lång tystnad och så sade han: "Det kanske du borde berätta för mig. Berätta vad jag försöker säga, och jag ska rätta dig om du har fel."

Det grubblade jag på ett slag, och beslöt att

överraska honom. "OK, jag ska berätta det för dig." Jag gjorde en konstpaus, för att se hur länge han kunde vänta om det jag sade inte kom allt för snabbt. Nu stod solen så högt att den värmde och på något fält långt borta körde en bonde en traktor, skördade majs på söndagen.

"OK, jag ska berätta det för dig. För det första var det inte en slump att vi träffades när du landade på gärdet i Ferris, stämmer det?"

Han var lika tyst som växande gräs.

"Och för det andra har du och jag nåt slags mystisk överenskommelse som jag tydligen har glömt men det har inte du."

Endast en svag bris, och det avlägsna traktorljudet som drev fram och tillbaka med den.

Något inom mig som lyssnade trodde inte att det jag sade var påhitt. Jag hittade på en sann berättelse.

"Jag tänker säga att vi träffades för tre eller fyra tusen år sen, på ett ungefär. Vi gillar samma slags äventyr, antagligen hatar vi samma slags förgörare, har ungefär lika stor glädje av kunskap, och skaffar oss den ungefär lika snabbt. Du har bättre minne. Att vi träffades igen är vad du menar med 'Likar söker likar', som du sa nyss."

Jag tog ett nytt grässtrå. "Hur klarar jag mig?"

"Ett slag trodde jag att det skulle bli en lång utläggning", sade han. "Det blir en lång utläggning, men jag tror det finns en liten chans att du klarar den den här gången. Prata på."

"Vad det anbelangar behöver jag inte hålla på

att prata, för du vet redan vad folk vet för något. Men om jag inte sa det här, skulle du inte veta vad jag tror att jag vet, och då kan jag inte lära mig sånt som jag vill lära mig." Jag slängde bort grässtrået. "Vad betyder det för dig, Don? Varför bryr du dig om såna som mig? När nån är så långt kommen som du, får han all undergörarkraft som biprodukt. Du behöver inte mig, du behöver ingenting alls från den här världen."

Jag vände på huvudet och såg på honom. Hans ögon var slutna. "Som bensin i Travel Airen?" sade han.

"Stämmer", sade jag. "Så allt som återstår i världen är leda... det finns inga äventyr när du vet att du inte kan störas av nånting här på jorden. Ditt enda problem är att du inte har några problem!"

Det där sa jag riktigt bra, tänkte jag.

"Nu högg du i sten", sade han. "Tala om varför jag lade av mitt jobb... vet du varför jag slutade med Messias-jobbet?"

"Folkmassor, sa du. Alla ville att du skulle göra deras under åt dem."

"Ja. Inte det första, det andra. Massfobi är ditt kors, inte mitt. Det är inte folkmassan som skrämmer mig, det är det slags folkmassa som inte bryr sig det ringaste om vad jag har kommit för att säga. Du kan gå från New York till London på oceanen, du kan plocka fram guldmynt från ingenting, och ändå bryr de sig inte om ditt budskap, förstår du?"

När han sade det, såg han mer ensam ut än

jag sett någon levande människa göra. Han behövde inte mat eller tak över huvudet eller pengar eller ryktbarhet. Det enda han desperat behövde var att få berätta vad han visste, och ingen brydde sig om att lyssna på honom.

Jag såg bistert på honom, för att inte brista i gråt. "Jaha, det är ditt eget fel", sade jag. "Om din lycka beror på vad nån annan gör, så har du sannerligen ett problem."

Han kastade huvudet bakåt och hans ögon lågade som om jag slagit honom med skiftnyckeln. Det kom för mig att det var oklokt att göra den här killen förbannad på mig. En som drabbas av blixten förkolnar snabbt.

Så log han sitt sekundleende. "Vet du, Richard?" sade han eftertänksamt. "Du ... har ... *rätt*!"

Han teg igen, nästan som i trance över vad jag sagt. Utan att märka det fortsatte jag att tala i timmar om hur vi hade träffats, och vad som fanns att lära, alla tankar som jagade genom mitt huvud som morgonkometer och dagmeteorer. Han låg stilla i gräset, utan att röra sig, utan att säga ett ord. Fram mot middagstid avslutade jag min version av universum och allt vad däri rymmes.

"... och det känns som om jag knappt hade börjat, Don, det finns så mycket att säga. Hur vet jag allt detta? Hur kommer det sig?"

Han svarade inte.

"Om du väntar dig att jag ska besvara mina frågor själv, tillstår jag att det kan jag inte. Varför

kan jag uttrycka allt detta i ord nu, när jag aldrig ens har försökt förut? Vad har hänt med mig?"

Inget svar.

"Don? Nu är det din tur att säga något."

Han sade inte ett ord. Jag hade förklarat tillvarons mening för honom, och min messias sov djupt – som om han hört allt han behövde i den där korta meningen om hans lycka.

7

Onsdag morgon, klockan är sex, jag är inte vaken och *DONG!!* kommer ett enormt dån plötsligt och häftigt som någon högexplosiv symfoni; omedelbart följt av tusenstämmokörer, ord på latin, violiner och trummor och trumpeter som kan spräcka glas. Marken skakade, Fleeten gungade på sina hjul och jag kom fram under vingen som en fyrahundravolts katt med pälshåren som utropstecken.

Himlen en kallbrinnande soluppgång, molnen levande i grälla färger, men alltsammans fördunklades av det dynamiska crescendot.

"SLUTA! SLUTA! STÄNG AV MUSIKEN, STÄNG AV!!"

Shimoda vrålade så högt och så rasande att jag hörde honom över dånet, och ljudet upphörde ögonblickligen, ekot rullade bort och bort. Sedan hördes en mild lovsång, stilla som en bris, Beethoven i en dröm.

Han brydde sig inte om det. *"JAG SA SLUTA!!"*

Musiken slutade.

"Pu!" sade han.

Jag bara tittade på honom.

"Det finns rätt tid och plats för allt, eller hur?" sade han.

"Ja, tid och plats, ja . . ."

"Lite himmelsk musik är skönt, inom en själv, och kanske vid särskilda tillfällen, men i arla morgonstund, och med sån volym? Vad tar du dig till?"

"Vad tar *jag* mig till? Don, jag sov som en stock . . . vad menar du, vad tar *jag* mig till?"

Han skakade på huvudet, ryckte hjälplöst på axlarna, fnös och återvände till sin sovsäck under vingen.

Handboken låg upp och ner i gräset där den fallit. Jag vände försiktigt på den och läste.

Försvara
din begränsning,
och du får
behålla
den.

Det var mycket jag inte förstod om messiasar.

8

Vi avslutade dagen i Hammond, Wisconsin, och flög några passagerare, sen gick vi in till stan och åt middag, och vände hemåt.

"Don, jag medger att detta livet kan vara spännande eller tråkigt eller vad vi väljer att göra av det. Men även i mina mer lysande stunder har jag aldrig kunnat räkna ut varför vi över huvud taget är här. Berätta lite om det."

Vi gick förbi järnaffären (stängd) och biografen (öppen: *Butch Cassidy och Sundance Kid*), och i stället för att svara stannade han och vände sig om på trottoaren.

"Du har väl pengar?"

"Massor. Hur så?"

"Vi går och ser filmen", sade han. "Bjuder du?"

"Jag vet inte, Don. Gå du, jag återvänder till flygplanen. Jag vill inte lämna dem ensamma för länge." Vad var det plötsligt för viktigt med en film?

"Planen är det ingen fara med. Vi går och ser filmen."

"Den har redan börjat."

"Då kommer vi lite sent."

Han höll redan på att köpa biljett. Jag följde efter honom in i mörkret och vi satte oss ganska långt bak. Det var kanske femtio personer i den dunkla lokalen.

Efter en stund glömde jag varför vi kommit och blev fängslad av filmen, som jag alltid tyckt höra till de stora filmerna, det här var tredje gången jag såg den. Tiden försvann som den gör när man ser en bra film, och ett slag satt jag och spanade efter tekniska finesser . . . hur varje scen var utformad för att passa samman med nästa, varför den scenen kom nu och inte längre fram. Jag försökte se filmen på det sättet, men blev fascinerad av storyn och glömde det.

Ungefär när Butch och Sundance är omringade av hela bolivianska armén, nästan i slutet, petade Shimoda mig på axeln. Jag lutade mig mot honom medan jag höll ögonen på bioduken och önskade att han kunde väntat med vad han nu hade att säga tills filmen var slut.

"Richard?"

"Ja."

"Varför är du här?"

"Det är en bra film, Don. *Sch.*" Butch och Sundance, översköljda med blod, talade om varför de borde bege sig till Australien.

"Varför är den bra?" sade han.

"Den är fin. *Sch.* Jag ska berätta sen."

"Ryck dig loss. Vakna. Det är bara illusioner."

Jag blev arg. "Donald, det är bara några minuter kvar och sen kan vi prata så länge du vill.

Men låt mig få se filmen nu, va?"

Han viskade, intensivt, dramatiskt. "Richard, *varför är du här?*"

"Hör du, jag är här för att du bad mig gå hit!" Jag vände mig från honom och försökte se slutet.

"Du behövde inte komma med, du kunde ha sagt nej tack."

"JAG GILLAR FILMEN . . ." En man framför oss vände sig om och tittade på mig ett ögonblick. "Jag gillar filmen, Don; är det nåt fel med det?"

"Inte alls", sade han, och han sade inget mer förrän det var slut och vi gick förbi affären med begagnade traktorer och ut i mörkret mot gärdet och flygplanen. Det skulle bli regn snart.

Jag tänkte på hans underliga uppförande på bion. "Har du alltid ett skäl för vad du gör, Don?"

"Ibland."

"Varför filmen? Varför ville du plötsligt se *Sundance*?"

"Du ställde en fråga."

"Ja. Har du nåt svar?"

"Det är mitt svar. Vi gick på filmen för att du ställde en fråga. Filmen var svaret på din fråga."

Han drev med mig, det visste jag.

"Hur löd min fråga?"

Det blev en lång plågad tystnad. "Din fråga, Richard, var att även i dina mer lysande stunder har du aldrig kunnat räkna ut varför vi är här."

Det mindes jag. "Och filmen var mitt svar."

"Ja."

"Jaså."

"Du förstår inte", sade han.

"Nej."

"Det var en bra film", sade han, "men även världens bästa film är en illusion, eller hur? Bilderna rör sig inte ens; de bara förefaller att röra sig. Växlande ljus som tycks röra sig över en platt duk som är uppsatt i mörkret?"

"Joo, ja." Jag började förstå.

"De andra biobesökarna, vem som helst var som helst som går och ser en film, varför är de där, när det bara är illusioner?"

"Ja . . . det är underhållande", sade jag.

"Nöje. Det stämmer. Ett."

"Det kan vara bildande."

"Bra. Det ligger det nåt i. Skolning. Två."

"Fantasi, flykt från verkligheten."

"Nöje, det med. Ett."

"Tekniska skäl. För att se hur en film är gjord."

"Skolning. Två."

"Flykt från tristess . . ."

"Flykt. Det har du sagt."

"Sällskap. Vara tillsammans med vänner", sade jag.

"Skäl för att gå, men inte för att se filmen. Hör i alla fall till nöje. Ett."

Vad jag än kom med passade det till hans två fingrar; folk går på bio för nöjes skull eller för att lära sig nåt eller av bägge skälen.

"Och en film är som ett liv, Don, stämmer det?"

"Ja."

"Men varför skulle nån då välja ett svårt liv, en skräckfilm?"

"De vet att det är en skräckfilm när de går dit, och de går dit för nöjes skull", sade han.

"Men varför . . .?"

"Gillar du skräckfilmer?"

"Nej."

"Går du nånsin på nån?"

"Nej."

"Men somliga gör av med en massa pengar och tid på skräckfilmer, eller snyfthistorier som andra finner urtråkiga? . . ."

"Ja."

"Du behöver inte se deras filmer och de behöver inte se dina. Det kallas 'frihet'."

"Men varför vill nån bli skräckslagen? Eller tårdränkt?"

"För att de tror att de förtjänar det för att de skrämt nån annan, eller för att de blir upphetsade av skräcken, eller för att de tror att filmer ska vara tårdrypande. Kan du föreställa dig att en massa människor – av skäl som förefaller dem mycket vettiga – gärna tror att de är hjälplösa i sina egna filmer? Nej, det kan du inte."

"Nej, det kan jag inte", sade jag.

"Tills du förstår det kommer du att undra varför somliga människor är olyckliga. De är olyckliga därför att de har valt att vara olyckliga, och, Richard, det är som det ska vara!"

"Hm."

"Vi är varelser som leker och har roligt, vi är

universums uttrar. Vi kan inte dö, vi kan inte plåga oss själva mer än illusionerna på filmduken kan plågas. Men vi tror att vi är plågade, in i vilka kvalfulla detaljer vi vill. Vi kan tro att vi är offer, dödade och dödande, hjälplösa offer för tur och otur."

"Under många liv?" frågade jag.

"Hur många filmer har du sett?"

"Åh."

"Filmer om att leva på den här planeten; om att leva på andra planeter; allt som har rymd och tid är bara film och bara illusion", sade han. "Men för en tid kan vi få mycket kunskap och stort nöje av våra illusioner, inte sant?"

"Hur långt för du den här jämförelsen med film, Don?"

"Hur långt vill du? Du såg filmen i kväll delvis för att jag ville se den. Många människor väljer sina liv för att de tycker om att göra saker tillsammans. Skådespelarna i kvällens film har spelat tillsammans i andra filmer – före eller efter beror på vilken film du såg först, eller du kan se dem samtidigt på skilda dukar. Vi köper biljetter till de här filmerna, betalar inträde genom att gå med på att tro på rymdens verklighet och tidens verklighet . . . Ingendera är sann, men den som inte vill betala det priset kan inte visa sig på den här planeten, eller i nåt rymd-tidsystem över huvud taget."

"Finns det människor som inte har några jordeliv alls i rymd-tid?"

"Finns det människor som aldrig går på bio?"

"Jag förstår. De får sin kunskap på andra

sätt?"

"Just det", sade han och var belåten med mig. "Rymd-tid är en tämligen primitiv skola. Men en massa människor håller fast vid den illusionen även om den är tråkig, och de vill inte att ljuset ska tändas för tidigt."

"Vem skriver de filmerna, Don?"

"Är det inte märkligt att vi vet så mycket bara vi frågar oss själva i stället för nån annan? Vem skriver de filmerna, Richard?

"Det gör vi", sade jag.

"Vilka spelar?"

"Vi."

"Vem är fotograf, biografmaskinist, filmdirektör, vaktmästare, distributör, och vem ser dem alla i aktion? Och vem kan gå sin väg mitt i, när som helst, ändra handlingen hur som helst, vem kan se samma film om och om igen?"

"Låt mig gissa", sade jag. "Var och en som vill det?"

"Är det tillräcklig frihet för dig?"

"Och är det anledningen till att filmer är så populära? Att vi instinktivt känner att de är en parallell till våra egna liv?"

"Ja kanske... kanske inte. Spelar det nån större roll? Vad är projektorn?"

"Sinne", sade jag. "Nej. Fantasi. Det är vår fantasi, vad du än säger."

"Vad är filmen?" frågade han.

"Ingen aning."

"Allt som vi vill lägga in i vår fantasi?"

"Kanske det, Don."

"Du kan hålla en filmrulle i händerna", sade han, "och där finns allt fixat och färdigt – början, mittparti, slut, allt finns där i samma sekund, samma miljondels sekund. Filmen existerar bortom den tid den återger, och om du vet vad det är för film, vet du vanligen vad som kommer att hända innan du går in på bion: där kommer att bli strider och upphetsning, vinnare och förlorare, romantik, katastrof; du vet att allt kommer att finnas där. Men för att kunna ryckas med av filmen, för att kunna njuta av den, måste du sätta den i en projektor och låta den passera linsen minut för minut... varje illusion behöver rymd och tid för att upplevas. Så du betalar din entré och du får din biljett och du slår dig ner och glömmer vad som försiggår utanför bion och filmen börjar för dig."

"Och ingen blir plågad på riktigt? Det är bara tomatketchupblod?"

"Nej då, det är blod", sade han. "Men det kunde lika gärna vara tomatketchup med tanke på den effekt det har på vårt verkliga liv..."

"Och verkligheten?"

"Verkligheten är gudomligt oberörd, Richard. En mor bryr sig inte om vilken roll hennes barn spelar i sina lekar; ena dagen bov, andra dagen hjälte. Varat vet inte ens om våra illusioner och lekar. Det känner bara Sig Självt, och oss i dess avbild, perfekt och fullkomlig."

"Jag är inte säker på att jag vill vara perfekt och fullkomlig. Tala om tristess..."

"Se på himlen", sade han, och det var ett så

snabbt byte av ämne att jag tittade på himlen. Där fanns några trasiga cirrusmoln, högt upp, det första månljuset försilvrade kanterna.

"Snygg himmel", sade jag.

"Är det en perfekt himmel?"

"Himlen är väl alltid perfekt, Don."

"Menar du därmed att himlen alltid är perfekt, fastän den förändras varje sekund?"

"Kors, vad jag är klyftig. Ja!"

"Och havet är alltid ett perfekt hav, och det förändrar sig hela tiden, det med", sade han. "Om perfektion är stagnation, då är himlen ett bakvatten. Och Varat är knappast nån sumpsnäcka."

"Perfekt, och förändrar sig hela tiden. Ja. Det kan jag tänka mig."

"Det kunde du för länge sen, om du vidhåller tidsaspekten."

Jag vände mig mot honom där vi gick. "Blir det inte långtråkigt för dig, Don, att vistas i bara den här enda dimensionen?"

"Jaså. Vistas jag i bara den här enda dimensionen?" sade han. "Gör du det?"

"Varför är allt jag säger fel?"

"Är allt du säger fel?" sade han.

"Jag tror att jag ägnar mig åt fel sysselsättning."

"Tror du du skulle försöka med fastighetsaffärer?"

"Fastighetsaffärer eller försäkringar."

"Det finns en framtid i fastighetsaffärer, om det är det du vill ha."

"OK. Förlåt då", sade jag. "Jag vill inte ha nån

framtid. Eller ett förflutet. Det är lika bra att jag först som sist blir en fin gammal Mästare i Illusionens Värld. Kanske om nån vecka eller så?"

"Jag hoppas det inte ska dröja *så* länge, Richard."

Jag såg forskande på honom, men han log inte.

9

Dagarna gled in i varandra. Vi flög som vanligt, men jag hade slutat räkna sommaren i namn på städer eller pengarna vi förtjänade på passagerarna. Jag hade börjat räkna sommaren i det jag lärde mig, i samtalen vi hade när flygningen var till ända, och i undren som hände då och då på väg mot den tid då jag slutligen visste att de inte alls är några under.

Tänk dig
universum vackert
och rättvist och
fulländat,

sade handboken en gång till mig.

Var då övertygad om en sak:

Varat
har tänkt det
betydligt bättre
än du
har.

10

Eftermiddagen var stillsam . . . nån enstaka passagerare då och då. Dessemellan övade jag mig i att upplösa moln.

Jag har varit flyglärare, och jag vet att elever alltid gör enkla saker svåra; jag borde veta bättre, och likväl var jag elev igen, och blängde ilsket på mina cumulusmål. Först och främst var jag i större behov av undervisning än övning. Shimoda låg utsträckt under Fleetens vinge och låtsades sova. Jag gav honom en liten kick på armen och han slog upp ögonen.

"Jag klarar det inte", sade jag.

"Jodå, det gör du visst", sade han och slöt ögonen på nytt.

"Don, jag har försökt! Precis när jag tror att nåt ska hända, ger molnet igen och puffar upp sig större än nånsin."

Han suckade och satte sig upp. "Välj ett moln åt mig. Ett lätt, tack."

Jag valde det största äckligaste molnet på himlen, tusen meter stort, det puffade ut vit rök från helvetet. "Det över silon, där borta", sade jag. "Det som håller på att bli svart nu."

Han tittade på mig under tystnad. "Hur kommer det sig att du hatar mig?"

"Det är för att jag tycker om dig, Don, som jag begär sånt här." Jag log. "Du behöver utmanas. Om du hellre vill att jag väljer ett mindre . . ."

Han suckade igen och tittade på himlen. "Jag ska försöka. Vilket var det nu?"

Jag tittade, och molnet, med dess miljoner ton regn, var borta; där det varit fanns bara ett jättelikt blått hål i himlen.

"Ojoj", sade jag lågt.

"Ett jobb värt att uträtta . . .", citerade han. "Nej, hur gärna jag vill ta emot de lovord du öser över mig så måste jag i ärlighetens namn säga: det är lätt."

Han pekade på en liten molntuss ovanför oss. "Där. Nu är det din tur. Färdig? Gå."

Jag tittade på molntussen och den tittade tillbaka. Jag föreställde mig att den var borta, föreställde mig ett tomrum i dess ställe, öste visioner av värmestrålar upp mot den, bad den att dyka upp nån annanstans, och långsamt långsamt, efter en minut, efter fem, efter sju, var molnet slutligen borta. Andra moln blev större, mitt försvann.

"Du är inte vidare fortfärdig, va?" sade han.

"Det var första gången! Jag har just börjat! Ställs inför det omöjliga . . . ja, det osannolika då, och det enda du har att komma med är att jag inte är vidare fortfärdig. Det var lysande och det vet du mycket väl!"

"Häpnadsväckande! Du var så bunden vid det, och ändå försvann det för dig."

"Bunden! Jag bearbetade det där molnet med allt jag hade! Eldklot, laserstrålar, dammsugare stor som en skyskrapa . . ."

"Negativa band, Richard. Om du verkligen vill få bort ett moln från ditt liv, ska du inte göra en massa väsen av det, slappna av bara och utplåna det från dina tankar. Det är allt som behövs."

Ett moln vet inte
varför det rör sig i en viss
riktning och med en viss
hastighet,

var vad handboken hade att säga.

Det får en ingivelse . . . det här
är stället att gå till nu. Men himlen vet
skälen och mönstren
bakom alla moln,
och det kommer du också att veta, när
du höjer dig högt nog
för att se bortom
horisonterna.

11

Du får
aldrig en önskan
utan att också få
kraft att förverkliga den.

Men du kan
få arbeta
för den.

Vi hade landat på en stor betesmark intill en bevattningsdamm på över en hektar, fjärran från städer, nånstans längs gränsen mellan Illinois och Indiana. Inga passagerare; det var vår lediga dag, tänkte jag.

"Du ska inte göra nånting", sa han. "Håll dig bara stilla och iaktta. Vad du kommer att få se är inget under. Läs din bok i atomfysik . . . ett barn kan gå på vattnet."

Detta sade han till mig och som om han inte ens var medveten om att vattnet fanns där, vände han och gick ut några meter från stranden, på ytan av dammen. Som om dammen var en högsommarhägring över en stensjö. Han stod stadigt på ytan, inte en våg eller krusning över hans flygkängor.

"Du", sade han. "Kom och gör det."

Jag såg det med mina egna ögon. Tydligen var det möjligt, eftersom han stod där, så jag gick ut till honom. Det kändes som att gå på klar blå korkmatta, och jag skrattade.

"Donald, vad gör du med mig?"

"Jag visar dig bara vad vem som helst kan lära

sig, förr eller senare", sade han, "och du kan det nu."

"Men jag är . . ."

"Titta. Vattnet kan vara fast" – han stampade med foten och ljudet lät som läder mot sten – "eller inte." Han stampade igen och vatten sprutade över oss båda. "Fattar du? Försök."

Så snabbt man vänjer sig vid under! På mindre än en minut började jag tycka att det var möjligt att gå på vattnet, att det var naturligt, att . . . vad är det för konstigt med det?

"Men vattnet är fast nu, hur kan vi då dricka det?"

"På samma sätt som vi går på det, Richard. *Det* är inte fast, och *det* är inte flytade. Du och jag bestämmer vad det ska vara för oss. Om du vill att vatten ska vara flytande, tänk dig det flytande, handla som om det vore flytande, drick det. Om du vill att det ska vara luft, handla som om det vore luft, andas det. Försök."

Det kanske har nåt att göra med närvaron av en avancerad själ, tänkte jag. Kanske sånt här tilllåts hända inom en viss radie, en hundrafemtio meters cirkel . . .

Jag lade mig på knä på ytan och doppade handen i dammen. Flytande. Sen lade jag mig raklång och stack ansiktet in i det blåa och andades, tillitsfullt. Det kändes som att andas varmt flytande syre, jag storknade inte, flämtade inte. Jag satte mig upp och tittade en fråga på honom – jag väntade mig att han skulle veta vad jag undrade.

"Tala", sade han.

"Varför måste jag tala?"

"För att det du har att säga blir tydligare i ord. Tala."

"Om vi kan gå på vattnet, och andas det och dricka det, varför kan vi inte göra detsamma med land?"

"Ja. Bra. Du ska få se . . ."

Han gick till stranden lika lätt som på en målad sjö. Men när hans fot nuddade vid marken, sanden och gräset i kanten, började han sjunka, tills han med några långsamma steg hade jord och gräs upp till axlarna. Det var som om dammen plötsligt hade blivit en ö, och marken omkring förvandlats till hav. Han simmade ett ögonblick i ängen, stänkte den omkring sig i mörka leriga droppar, flöt ovanpå den, reste sig och gick på den. Plötsligt var det ett under att se en människa *gå på land*!

Jag stod på dammen och applåderade hans uppvisning. Han bugade, och applåderade min.

Jag började gå mot stranden, tänkte mig marken flytande och nuddade vid den med tån. Små vågor spreds i ringar i gräset. Hur djup är marken? höll jag på att fråga högt. Marken kommer att vara så djup som jag föreställer mig. Sextio centimeter, tänkte jag, den kommer att vara sextio centimeter djup, och då ska jag vada.

Jag klev självsäkert upp på stranden och sjönk över huvudet, blixtsnabbt. Det var svart därnere, skrämmande, och jag kämpade mig upp till ytan, höll andan, fäktade för att få tag i fast vatten, för

att få tag i dammkanten.

Han satt i gräset och skrattade.

"Du är en enastående elev, vet du det?"

"Jag är ingen elev alls! Hjälp mig ur det här!"

"Hjälp dig själv."

Jag slutade kämpa. Jag föreställer mig den fast och så kan jag klättra upp. Jag föreställer mig den fast . . . och jag klättrade upp, översmord med svart lera.

"Isch, man blir lortig av sånt här!"

Hans blå skjorta och jeans hade inte en fläck, inte en gnutta jord.

"Åååååh!" Jag skakade jorden ur håret, krafsade ut den ur öronen. Slutligen lade jag plånboken i gräset, gick ut i det flytande vattnet och tvättade mig ren på det vanliga våta sättet.

"Jag vet att det finns ett bättre sätt att göra sig ren än det här."

"Det finns ett snabbare sätt, ja."

"Berätta det givetvis inte för mig. Sitt bara där och skratta och låt mig räkna ut det på egen hand."

"OK."

Det slutade med att jag fick klafsa iväg till Fleeten och byta kläder och hänga de våta på tork på stagen.

"Richard, glöm inte vad du gjorde i dag. Det är lätt att glömma våra stunder av insikt, att tro att de varit drömmar eller gamla under, för länge sen. Ingenting bra är ett under, ingenting härligt är en dröm."

"Världen är en dröm, säger du, och ibland är

den härlig. Solnedgång. Moln. Himmel."

"Nej. Avbilden är en dröm. Skönheten är verklig. Inser du skillnaden?"

Jag nickade, och förstod nästan. Senare tog jag mig en titt i handboken.

Världen
är din skrivbok, sidorna
som du räknar dina tal på.
Den är inte verklighet,
fast du kan uttrycka verkligheten
där om du vill.
Det står dig också
fritt att skriva nonsens,
eller lögner, eller att riva sönder
sidorna.

12

Arv-
synden är att
begränsa Varat.
Gör inte det.

Det var en behaglig varm eftermiddag mellan regnskurar, våta trottoarer när vi gick ut från stan.

"Du kan väl gå genom väggar, Don?"

"Nej."

"När du säger nej till nånting jag vet är ja, så betyder det att du inte tycker om mitt sätt att formulera frågan."

"Tänk så observanta vi är", sade han.

"Är felformuleringen *gå* eller *väggar*?"

"Båda, och värre. Din fråga förutsätter att jag existerar i en begränsad plats-tid och förflyttar mig till en annan plats-tid. I dag är jag inte på humör att acceptera dina förutsättningar beträffande mig."

Jag blev irriterad. Han visste vad jag frågade om. Varför kunde han inte svara rakt på sak och låta mig försöka komma på hur han gör sådant där.

"Det är mitt lilla sätt att hjälpa dig att vara exakt i ditt tänkande", sade han milt.

"OK. Du kan få det att se ut som om du kan gå genom väggar, om du vill. Är det en bättre

fråga?"

"Ja. Bättre. Men om du vill vara exakt . . ."

"Säg det inte. Jag vet hur jag vill uttrycka vad jag menar. Så här låter min fråga: Hur kommer det sig att du kan flytta den illusion av begränsad identitetskänsla, materialiserad i tron på en sammanhängande rymd-tid som din 'kropp', genom den illusion av materiell begränsning som kallas en 'vägg'?"

"Bra!" sade han. "När du ställer frågan rätt så besvarar den sig själv, inte sant?"

"Nej, frågan har inte besvarat sig själv. Hur bär du dig åt för att gå genom väggar?"

"RICHARD! Du hade kommit nästan rätt och så fördärvar du alltihop! Jag kan inte gå genom väggar . . . när du uttrycker det så gör du antaganden som jag inte alls gör, och om jag gör dem så är svaret: 'Jag kan inte.' "

"Men det är svårt att uttrycka allting så där alldeles exakt. Förstår du inte vad jag menar?"

"Bara för nånting är svårt så försöker du inte göra det? I början var det svårt att gå, men du övade dig och nu får du det att verka hur enkelt som helst."

Jag suckade. "Ja. OK. Glöm frågan."

"Jag ska glömma den. Min fråga lyder: Kan *du* det?" Han tittade på mig som om han inte hade ett bekymmer i världen.

"Du menar alltså att kropp är illusion och vägg är illusion men identitet är verklig och kan inte begränsas av illusioner."

"*Jag* säger inte det. Du gör det."

"Men det är sant."

"Självfallet", sade han.

"Hur gör du det?"

"Richard, man gör ingenting alls. Man ser att det redan är gjort, och då är det så."

"Kors, det låter lätt."

"Det är som att gå. Du tycker det är konstigt att det nånsin var svårt att lära sig."

"Don, att gå genom väggar, det är inte svårt för mig nu; det är omöjligt."

"Tror du kanske att om du säger *omöjligt* om och om igen tusen gånger så blir plötsligt svåra saker lätta för dig?"

"Förlåt. Det är möjligt, och jag ska göra det när rätta stunden är inne för mig."

"Han går på vattnet, gott folk, och han deppar för att han inte går genom väggar."

"Men det var lätt, och det här . . ."

"Försvara din begränsning och du får behålla den", sade han. "Var det inte du som simmade i jorden för en vecka sen?"

"Jo."

"Och är inte *vägg* bara vertikal jord? Spelar det så stor roll för dig i vilken riktning illusionerna går? Horisontella illusioner kan erövras men inte vertikala?"

"Jag tror att jag börjar förstå vad du menar, Don."

Han såg på mig och smålog. "När du gör det är det dags för mig att lämna dig ensam ett slag."

Den sista byggnaden i stan var ett sädesmagasin, en stor kåk av gulrött tegel. Det verkade nästan som om han beslutat ta en annan väg tillbaka till flygplanen, och vika in på någon hemlig genväg. Genvägen var genom tegelväggen. Han vek in tvärt åt höger, in i väggen, och var försvunnen. Nu tror jag att om jag genast hade följt med honom, kunde jag också ha gått igenom den. Men jag tvärstannade på trottoaren och tittade på tegelväggen. När jag sträckte ut handen och vidrörde den, så var det gediget tegel.

"En vacker dag, Donald", sade jag. "En vacker dag . . ." Jag gick ensam den långa vägen tillbaka till flygplanen.

"Donald", sade jag när jag kom fram till gärdet, "jag har kommit till den slutsatsen att du inte lever i denna världen."

Han tittade häpet på mig uppifrån sin vinge, där han utforskade hur man häller bensin i tanken. "Naturligtvis inte. Kan du nämna en enda människa som gör det?"

"Vad menar du – kan jag säga en enda människa som gör det. JAG! *Jag* lever i denna världen."

"Utmärkt", sade han, som om jag genom självständigt studium hade avslöjat ett dolt mysterium. "Påminn mig att jag ska bjuda dig på lunch i dag . . . Jag förundras över att du aldrig upphör att lära dig."

Jag begrundade det. Han var inte sarkastisk eller ironisk; han menade precis vad han sade. "Vad menar du? Det är klart att jag lever i denna världen. Jag och ungefär fyra miljarder andra människor. Det är *du* som . . ."

"Herregud, Richard! Du menar allvar! Inhibera lunchen. Ingen hamburgare, inget öl, ingenting alls! Jag trodde du hade kommit fram till denna större kunskap –" Han avbröt sig och tittade ner på mig med sorg och vrede. "Du är övertygad om det. Du lever alltså i samma värld som . . . en börsmäklare, till exempel? Ditt liv har helt enkelt blivit förvirrat och förändrat, antar jag, av den nya kontrollen av handeln med aktier och obligationer – obligatorisk granskning av aktieinnehav med investeringsförluster över femtio procent? Du lever alltså i samma värld som en deltagare i schacktävlingar? Med tanke på att New York Open pågår nu i veckan, och Petrosian och Fischer och Browne tävlar om en halv miljon dollar, vad gör du då på en äng i Maitland i Ohio? Du med ditt 1929 års Fleet biplan stående på ett gärde, prioriteringarna i ditt liv är tillstånd av lantbrukare, folk som vill göra tiominutersflygningar, underhåll av Kinnermotorn och rädsla för hagelstormar . . . hur många människor tror du lever i din värld? Du säger att fyra *miljarder* människor lever i din värld. Står du därnere på marken och påstår att fyra miljarder människor inte lever i fyra miljarder skilda världar, tänker du faktiskt försöka inbilla mig det?" Han flämtade för att han talat så fort.

"Jag kan nästan känna smaken av den där hamburgaren med osten smältande . . ." sade jag.

"Tyvärr. Jag skulle gärna ha bjudit på den. Men ack, det är förbi och bäst att glömma."

Fastän det var sista gången jag beskyllde honom för att inte leva i denna världen tog det mig lång tid att förstå orden där handboken öppnade sig:

Om
du övar
dig ett slag i
att vara en fantasifigur, kommer
du att förstå att fantasifigurer
ibland är verkligare
än människor med kroppar
och pulsslag.

13

Ditt
samvete är
måttet på hur ärlig
din självviskhet är.

Lyssna noga
till det.

"Det står oss alla fritt att göra vad vi vill göra", sade han den kvällen. "Är det inte enkelt och snyggt och klart? Är inte det ett bra sätt att sköta ett universum?"

"Nästan. Du glömde en viktig del."

"Jaså?"

"Det står oss alla fritt att göra vad vi vill göra, så länge vi inte skadar någon annan", tillrättavisade jag. "Jag vet att du menade det, men du borde säga vad du menar."

Det lät plötsligt som om någon kom lufsande i mörkret, och jag tittade på Donald. "Hörde du?"

"Ja. Det låter som om nån är där..." Han reste sig och försvann i mörkret. Plötsligt skrattade han och sade ett namn som jag inte uppfattade. "Det är OK", hörde jag honom säga. "Nej, det är trevligt att ha er här... inte behöver ni hålla er undan... kom nu, ni är välkommen, visst..."

Rösten hade kraftig brytning, inte riktigt rysk, eller tjeckisk, mer transsylvansk. "Tack. Jag vill inte tränga mig på och störa er kväll..."

Mannen han förde med sig fram i brasskenet var, ja, han var ingen vanlig syn en kväll i Mellan-

västern. En liten mager vargliknande gestalt, en skrämmande anblick, klädd i frack och svart cape fodrad med rött siden. Han skyggade för ljuset.

"Jag råkade komma förbi", sade han. "Gärdet är en genväg till mitt hus..."

"Är det?" Shimoda trodde inte mannen, visste att han ljög, och samtidigt gjorde han allt han kunde för att inte skratta högt. Jag hoppades att jag med det snaraste skulle begripa.

"Slå er ner", sade jag. "Kan vi vara till någon hjälp?" Jag kände mig inte alls hjälpsam, men han verkade så skygg, jag ville att han skulle känna sig otvungen, om möjligt.

Han såg på mig med ett fasansfullt leende som kom blodet att isas i mina ådror. "Ja, ni kan hjälpa mig. Jag är i trängande behov annars skulle jag inte fråga. Får jag dricka ert blod? Bara lite grann? Det är min föda, jag behöver människoblod..."

Det kanske var brytningen, han kanske inte kunde engelska så bra så att jag missförstod honom, men jag kom på fötter så kvickt att jag rev med gräs som for in i elden.

Mannen drog sig undan. Vanligtvis är jag alldeles ofarlig, men jag är inte småvuxen och jag gjorde nog ett hotfullt intryck. "Sir, jag ber om ursäkt! Förlåt mig! Var snäll och glöm att jag sa något om blod! Men ni förstår..."

"Vad är det ni säger?" Min häftighet berodde på att jag var rädd. "Vad i *helvete* är det ni säger? Jag begriper inte vem ni är, är ni nåt slags VAM-?"

Shimoda avbröt mig mitt i ordet. "Richard,

vår gäst höll på att tala och du avbröt honom. Var så god och fortsätt, sir; min vän är lite hetlevrad."

"Donald", sade jag, "den här karln . . ."

"Tyst!"

Det gjorde mig så häpen att jag teg och såg skrämt frågande på mannen som ut ur sitt mörker hamnat i vårt brassken.

"Försök förstå, jag ber. Jag valde inte att födas till vampyr. Mycket olyckligt. Jag har inte många vänner. Men jag måste ha en viss liten mängd färskt blod varje kväll, annars får jag ohyggliga plågor, och är jag utan det längre tid kan jag inte leva! Snälla ni, jag kommer att plågas svårt – jag kommer att dö – om ni inte låter mig dricka ert blod . . . bara lite grann, mer än en halvliter behöver jag inte." Han tog ett steg mot mig, slickande sig om munnen, han trodde väl att Shimoda hade något slags kontroll över mig och kunde få mig medgörlig.

"Ett steg till och nog ska det flyta blod alltid. Rör ni mig så dör ni . . ." Jag skulle inte ha dödat honom, men jag ville åtminstone ha honom bunden, innan samtalet fortsatte.

Tydligen trodde han mig, för han stannade och suckade. Han vände sig till Shimoda. "Ni har vunnit ert syfte?"

"Jag tror det. Tack ska ni ha."

Vampyren tittade på mig och log, väl till mods och mycket belåten, en skådespelare på scenen när pjäsen är slut. "Jag ska inte dricka ditt blod, Richard", sade han vänligt på felfri engelska, utan ett spår av brytning. Inför mina ögon försvann

han som om han släckte sitt eget ljus . . . på fem sekunder var han borta.

Shimoda satte sig vid bålet igen. "Gissa vad jag är glad över att du inte menar vad du säger!"

Adrenalinet rasade fortfarande i mig, beredd som jag var att kämpa mot ett monster. "Don, jag är inte säker på att jag är skapad för sånt här. Det kanske är bäst att du berättar vad som försiggår. Som till exempel vad . . . var det där?"

"Det vara vampyyyr från Transsylvanien", sade han med en brytning som var mer utpräglad än varelsens egen. "Eller, för att vara mer exakt, det vara en *tankeformad* vampyyyr från Transsylvanien. Om man vill nå ett syfte men inte tycker att vederbörande lyssnar, så är det bra att ta till en tankeform för att visa vad man menar. Tycker du att jag överdrev honom, med capen och huggtänderna och brytningen? Tyckte du han var för otäck?"

"Capen var toppen, Don. Men det var det mest stereotypa, utländska . . . Jag var inte ett dugg rädd."

Han suckade. "Ja, ja. Men du begrep meningen, och det är huvudsaken."

"Vilken mening?"

"Richard, när du var så ursinnig mot min vampyr, så gjorde du vad du ville göra, även om du trodde att det skulle skada någon annan. Han till och med *sa* till dig att han skulle plågas om . . ."

"Han tänkte dricka mitt blod!"

"Vilket är vad vi gör med andra när vi säger att det kommer att plåga oss om de inte lever på

vårt sätt."

Jag satt tyst länge och tänkte över det. Jag hade alltid trott att det stod oss fritt att göra vad vi vill så länge vi inte skadar andra, och nu stämde det inte. Det var någonting som fattades.

"Det som förbryllar dig", sade han, "är ett vedertaget begrepp som råkar vara omöjligt. Frasen lyder *skada någon annan*. Vi väljer själva att bli skadade eller att inte bli skadade, hur det än är. Det är vi som bestämmer. Ingen annan. Min vampyr sa att han skulle komma till skada om du inte lät honom hållas, inte sant? Det är hans beslut, hans val. Vad du gör åt det är ditt beslut, ditt val: ge honom blod; strunta i honom; bind honom; driv en påle genom hans hjärta. Om han inte vill bli pålad står det honom fritt att göra motstånd, på vilket sätt han vill. Det fortsätter ständigt, att välja, att välja."

"Om man ser det på det sättet . . ."

"Lyssna nu", sade han, "det är viktigt. *Det står oss alla. Fritt. Att göra. Vad. Vi vill göra.*"

14

Varje människa,
varje händelse i ditt liv
finns där för att du
har fört dem dit.

Vad du väljer
att göra med dem
avgör du själv.

"Känner du dig inte ensam, Don?" Det var på kaféet i Ryerson, Ohio, som det föll mig in att fråga honom.

"Jag är förvånad över att du . . ."

"Tyst", sade jag, "jag har inte slutat frågan. Känner du dig aldrig en liten smula ensam?"

"Vad du betraktar som . . ."

"Vänta. Alla de här människorna, vi träffar dem bara några minuter. Ibland händer det att det finns nåt ansikte i hopen, en underbar stjärnögd kvinna som får mig att vilja stanna och säga hej, bara vara stilla och inte röra mig eller tala på en stund. Men hon flyger med mig i tio minuter eller hon gör det inte och hon är borta och nästa dag ger jag mig iväg till Shelbyville och jag ser henne aldrig mer. Det är ensamt. Men jag antar att jag inte kan få några beständiga vänner när jag är så obeständig själv."

Han teg.

"Eller kan jag det?"

"Får jag tala nu?"

"Ja, jag tror det." Hamburgarna på det här stället var till hälften insvepta i tunt smörpapper och när man tog av det fick man sesamfrön överallt – onyttiga små saker men hamburgarna var goda. Han åt ett slag under tystnad och det gjorde jag med, medan jag undrade vad han skulle säga.

"Ja, Richard, vi är magneter, inte sant? Inte magneter. Vi är järn, insvept i koppartråd, och närhelst vi vill magnetisera oss själva så kan vi det. Släpper vi på vår inre spänning genom tråden kan vi attrahera vad vi än vill attrahera. En magnet oroar sig inte för hur den fungerar. Den är sig själv, och det ligger i dess natur att dra till sig en del saker och låta andra vara orörda."

Jag åt en potatischip och såg bistert på honom. "Du glömde en sak. Hur gör jag det?"

"Du gör ingenting alls. Kosmisk lag, minns du det? Likar söker likar. Var bara den du är, lugn och klar och ljus. Automatiskt, medan vi utstrålar det vi är och ständigt frågar oss är detta vad jag verkligen vill göra, och gör det bara när vi svarar ja, så repellerar det automatiskt dem som inte har någonting att lära av vad vi är och attraherar dem som har det, och av vilka vi också har något att lära."

"Men för det krävs det mycken tro, och under tiden blir man väldigt ensam."

Han tittade underligt på mig över sin hamburgare. "Humbug eller tro. Det behövs ingen tro

alls. Vad som behövs är fantasi." Han röjde rent på bordet mellan oss, sköt undan salt och pommes frites, ketchup, gafflar och knivar, så att jag undrade vad som skulle hända, vad som skulle materialiseras inför mina ögon.

"Om du har fantasi som ett sesamfrö", sade han och placerade ett som exempel mitt på bordet, "är allting möjligt för dig."

Jag såg på sesamfröet och sedan på honom. "Jag önskar att ni Messiasar ville hålla ihop och vara överens. Jag trodde det var tron det kom an på, när världen går mig emot."

"Nej. Jag ville rätta det, när jag arbetade, men det var en lång kamp i motlut. För två tusen år sen, för fem tusen år sen, hade de inget ord för fantasi, och tro var det bästa de kunde komma på för en hop väldigt högtidliga anhängare. Och inte hade de några sesamfrön heller."

Jag visste att de faktiskt hade sesamfrön men jag lät den lögnen passera. "Förmodas jag kunna tänka fram det här attraherandet? Jag föreställer mig att nån underbar vis mystisk dam dyker upp bland hopen på ett gärde i Tarragon, Illinois? Visst kan jag göra det, men mer blir det inte, det är bara min fantasi."

Han blickade med förtvivlan mot skyn, för tillfället representerad av plåttaket och det kalla ljuset i Em och Ednas Kafé. "Bara din fantasi? *Givetvis* är det din fantasi! Denna världen är din fantasi, har du glömt det? *Där ditt tänkande är, där är din erfarenhet; Som en människa tänker, sådan är hon; Det som jag fruktade har drabbat mig; Tänk och*

bli rik: Kreativ visualisering till nöje och profit; Hur man vinner vänner genom att vara den man är. Ditt fantiserande ändrar inte Varat en gnutta, har inget inflytande på verkligheten. Men vi talar om Warner Brothers världar, MGM:s livstider, och varje sekund av dem är illusioner och fantasier. Bara drömmar med de symboler som vi vakendrömmare frambesvärjer åt oss själva."

Han lade sin kniv och gaffel på rad som om han byggde en bro från sin plats till min. "Du undrar vad dina drömmar betyder? Det är lika bra att du betraktar föremålen i ditt vakna liv och frågar vad de innebär. Du med flygplan i ditt liv, vart du än vänder dig."

"Ja, jo, Don." Jag önskade att han ville ta det långsammare, inte hopa alltsammans över mig på en gång; de nya tankarna kom störtande över mig.

"Om du drömde om flygplan, vad skulle det betyda för dig?"

"Ja . . . frihet. Flygplansdrömmar är flykt och flygning och frigörande av mig själv."

"Hur tydligt vill du ha det? Vakendrömmen är densamma: din vilja att vara fri från allt som binder dig – rutin, auktoritet, tristess, tyngdkraft. Vad du inte har insett är att du redan är fri, och att du alltid har varit det. *Bara* fantasi! Vad är det du säger?"

Servitrisen såg då och då undrande på honom, torkade porslin, lyssnade, funderade över vad han var för en.

"Så du känner dig aldrig ensam, Don?" sade jag.

"Såvida jag inte har lust till det. Jag har vänner i andra dimensioner som är hos mig då och då. Det har du med."

"Nej. Jag menar i den här dimensionen, denna inbillade värld. Visa mig vad du menar, ge mig ett litet mirakel av dragningskraft . . . Jag vill lära mig det här."

"Visa mig det du", sade han. "För att föra in något i ditt liv, föreställ dig att det redan finns där."

"Vad då till exempel? Min underbara dam?"

"Vad som helst. Inte din dam. Nånting litet, till att börja med."

"Menar du att jag ska börja öva mig nu?"

"Ja."

"OK . . . *En blå fjäder.*"

Han stirrade på mig. "Richard? En blå fjäder?"

"Du sa vad som helst inte en dam nånting litet."

Han ryckte på axlarna. "Bra. En blå fjäder. Föreställ dig fjädern. Åskådliggör den, varje linje och kontur, spetsen, V-sprickorna där den är sönder, dunet runt vingpennan. I en minut. Inte mer."

Jag blundade en minut och såg en bild för mig, femton centimeter lång, skimrande blå med silver mot kanterna. En glänsande fjäder som klart och tydligt svävade i mörkret.

"Omge den med ett gyllende sken, om du vill. Det bidrar till att göra den verklig, men det är magnetiskt också."

Jag omgav min fjäder med gyllene sken. "OK."

"Såja. Nu kan du sluta blunda."

Jag slutade blunda. "Var är min fjäder?"

"Om den fanns klar och tydlig i din tanke, så dundrar den i denna stund ner på dig som en långtradare."

"Min fjäder? Som en långtradare?"

"Bildligt, Richard."

Hela eftermiddan väntade jag på att fjädern skulle visa sig, men förgäves. Det var på kvällen, när vi åt en varm kalkonsmörgås, som jag såg den. En bild och finstilt tryck på en mjölkförpackning. *Paketerad för Scotts Mejerier av Blå Fjäder-gården, Bryan, Ohio*. "Don! Min fjäder!"

Han tittade och ryckte på axlarna. "Jag trodde du ville ha den riktiga fjädern."

"Äsch, vilken fjäder som helst för nybörjare, eller hur?"

"Såg du fjädern för sig själv, eller höll du fjädern i handen?"

"För sig själv."

"Det förklarar saken. Om du vill vara med det du drar till dig så måste du föra in dig själv i bilden också. Förlåt att jag inte sa det."

En spöklik kuslig känsla. Det fungerade! Jag hade medvetet tänkt mitt första föremål. "En fjäder i dag", sade jag, "hela världen i morgon!"

"Var försiktig, Richard", sade han allvarligt, "annars kan du få ångra . . ."

15

Den
sanning du
talar har inget förgånget
och ingen framtid.
Den är,
och det är allt den
behöver vara.

Jag låg på rygg under Fleeten och torkade bort olja från flygkroppen. Det verkade som om motorn drog mindre olja än den hade gjort tidigare. Shimoda flög en passagerare och kom sedan och satte sig i gräset medan jag jobbade.

"Richard, hur kan du hoppas göra intryck på världen när alla andra arbetar för sitt levebröd och du flänger omkring utan allt ansvar dag ut och dag in i ditt knasiga biplan och säljer uppstigningar?" Han satte mig på prov igen. "Det är en fråga som du kommer att få höra mer än en gång."

"Jaha, Donald, Del Ett: Jag existerar inte för att göra intryck på världen. Jag existerar för att leva mitt liv på ett sätt som gör mig lycklig."

"OK. Del Två?"

"Del Två: Det står var och en fritt att göra vadhelst han eller hon har lust till, för att tjäna sitt levebröd. Del Tre: Att vara ansvarig är att vara i stånd att ta ansvar, i stånd att stå till svars för det sätt varpå vi väljer att leva. Det finns bara en enda människa vi är ansvariga inför, givetvis, och det är . . ."

". . . vi själva", sade Don och svarade för den inbillade hopen av sökare som satt där.

"Vi behöver inte ens vara ansvariga inför oss själva, om vi inte har lust till det . . . det är inget fel att vara oansvarig. Men de flesta av oss tycker det är intressantare att förstå varför vi handlar som vi gör, varför vi väljer just det eller det – vare sig vi väljer att titta på en fågel eller trampa på en myra eller förtjäna pengar på något som vi helst inte ville göra." Jag gjorde en liten grimas. "Är det ett för långt svar?"

Han nickade. "Alldeles för långt."

"OK . . . Hur kan man hoppas göra intryck på världen . . ." Jag kravlade fram under planet och tog igen mig ett slag i skuggan av vingarna. "Hur låter det här: Jag tillåter världen att leva som den vill, och jag tillåter mig själv att leva som jag vill."

Han bestod mig ett lyckligt och stolt leende. "Talat som en sann messias! Enkelt, rakt på sak, lätt att citera, och det besvarar inte frågan försåvitt inte någon tar sig tid att tänka igenom den noggrant."

"Sätt mig på fler prov." Det var härligt att se hur min tankegång fungerade när vi höll på så här.

" 'Mästare', sade han, 'jag vill bli älskad, jag är god, jag gör mot andra vad jag vill att de ska göra mot mig, men ändå har jag inga vänner och jag är alldeles ensam.' Hur tänker du svara på det?"

"Ingen aning", sade jag. "Jag har inte ett hum om vad jag ska svara på det."

"VA?"

"Bara ett litet skämt, Donald, för att pigga upp aftonen. En liten harmlös lägesförändring."

"Det är bäst att du är mycket försiktig med dina aftonuppiggare. Problem är inte skämt och skoj för folk som kommer till dig, försåvitt de inte själva är högt avancerade, och den sorten vet att de är sin egen messias. Du vet svaren, så ut med språket. Försök köra med 'Ingen aning' så ska du få se hur fort en pöbel kan bränna en människa på bålet."

Jag reste mig högtidligt. "Sökare, du kommer till mig för ett svar, och åt dig skall jag giva svaret: Den Gyllene Regeln fungerar inte. Vad skulle du tycka om att träffa en masochist som gör mot andra vad han vill att de skall göra mot honom? Eller en som dyrkar Krokodilguden, som kräver äran att få bli slängd levande i avgrunden? Och Den Barmhärtige Samariten, som satte i gång alltsammans . . . vad fick honom att tro att mannen som han fann liggande vid vägen ville ha olja hälld i sina sår? Tänk om mannen använde de där stilla minuterna för att läka sig andligen, och njöt av utmaningen?" Jag lät övertygande, i egna öron.

"Även om Regeln ändrades till *Gör mot andra vad de vill skall göras*, kan vi inte veta hur andra än vi själva vill ha det gjort. Vad Regeln innebär, och hur vi ska tillämpa den ärligt, är detta: *Gör mot andra vad du uppriktigt känner för att göra mot andra.* Möt en masochist med den regeln så behöver du inte slå honom med hans piska, bara för att det är vad han vill att du ska göra. Och du behöver inte

heller kastar dyrkaren till krokodilerna." Jag såg på honom. "För mångordigt?"

"Som alltid. Richard, du kommer att förlora nittio procent av dina åhörare om du inte lär dig att *vara kortfattad!*"

"Och vad är det för fel med att förlora nittio procent av mina åhörare?" genmälde jag. "Vad är det för fel med att förlora ALLA mina åhörare? Jag vet vad jag vet och jag säger vad jag säger! Och är det nåt fel med det, så kan det inte hjälpas. Flygturerna kostar tre dollar, kontant!"

"Vill du veta nåt?" Shimoda reste och borstade bort gräset från sina blå jeans.

"Vad då?" sade jag irriterat.

"Du har just utexaminerats. Hur känns det att vara Mästare?"

"Kämpigt av bara fan."

Han såg på mig med skuggan av ett leende. "Du vänjer dig", sade han.

Här är
ett prov för att
utröna om din mission på jorden
är avslutad:
Om du lever,
är den inte det.

16

En järnhandel är alltid ett långsträckt ställe, hyllorna fortsätter i oändlighet.

I Haywards järnhandel hade jag gått på jakt bort i dunklet, jag behövde muttrar och bultar och låsbrickor till Fleetens sporre. Shimoda gick och tittade sig omkring under tiden, för han behövde förstås inte någonting från en järnhandel. Hela ekonomin skulle braka samman, tänkte jag, om alla var som han och skapade vad de behövde av tankeformer och tomma luften och reparerade grejer utan reservdelar eller jobb.

Till slut hittade jag det halvdussin bultar jag behövde och gick med dem fram till disken, där ägaren hade musik på. *Greensleeves*; det var en melodi som lyckligen förföljt mig sedan jag var pojke, nu spelades den på luta från någon dold stereoanläggning... märkligt att råka på det i en liten håla med fyra hundra själar.

Det visade sig att även Hayward fann det märkligt, för det fanns ingen stereoanläggning. Ägaren satt bakåtlutad på sin trästol vid disken och lyssnade på messiasen som spelade melodin på en billig sexsträngad gitarr, till salu i butiken.

Det lät underbart och jag stod tyst medan jag betalade mina sjuttiotre cent och melodin grep mig på nytt. Det kanske berodde på metallklangen i det billiga instrumentet, men det lät i alla fall som från något annat århundrade i det fjärran dimmiga England.

"Donald, det är vackert! Jag visste inte att du kunde spela gitarr!"

"Jaså inte? Tror du då att nån kunde ha gått fram till Jesus Kristus och räckt honom en gitarr och han skulle ha svarat: 'Den kan jag inte spela på?' Skulle han ha sagt det?"

Shimoda lade tillbaka gitarren på hyllan och gick ut i solskenet med mig. "Eller om nån kom förbi som talade ryska eller persiska, tror du att någon mästare värd sin aura inte skulle förstå vad han sa? Eller om han ville köra en D-10 Cat eller flyga ett plan, att han inte skulle kunna göra det?"

"Så du vet och kan faktiskt allting?"

"Och du med förstås. Jag vet bara att jag vet och kan allting."

"Kunde jag spela så där på gitarren?"

"Nej, du skulle ha din egen stil, annorlunda än min."

"Hur bär jag mig åt?" Jag tänkte inte springa tillbaka och köpa gitarren, jag var bara nyfiken.

"Släpp bara alla dina hämningar och hela din övertygelse att du inte kan spela. Vidrör föremålet som om det var en del av ditt liv, vilket det är, i nåt annat jordeliv. Var övertygad om att du kan spela bra på det, och låt ditt omedvetna jag ta över dina fingrar och spela."

Jag hade läst någonting om det där, hypnotisk inlärning, där elever blev tillsagda att de var konstnärliga mästare, och så spelade och målade och skrev de mästerligt. "Det är svårt, Don, att göra mig fri från vetskapen om att jag inte kan spela gitarr."

"Då blir det svårt för dig att spela på gitarren. Det kommer att behövas åratals övning innan du ger dig själv tillåtelse att göra det, innan ditt medvetna sinne säger dig att du har lidit tillräckligt för att förtjäna rätten att spela bra."

"Varför tog det inte lång tid för mig att lära mig flyga? Det anses vara svårt, men jag lärde mig det väldigt fort."

"Ville du flyga?"

"Inget annat betydde något! Mer än allt annat! Jag tittade ner på molnen, och på röken från skorstenarna på mornarna, och jag steg rätt upp i stillheten och jag kunde se . . . Åh. Jag förstår vad du menar. Du tänker säga: 'Du kände aldrig så beträffande gitarrer, eller hur?'"

"Du kände aldrig så beträffande gitarrer, eller hur?"

"Och just nu får jag en förlamande känsla, Don, som säger mig att det var så du lärde dig flyga. Du bara satte dig i Travel Airen en dag och flög den. Du hade aldrig varit uppe i ett flygplan förut."

"Vilken intuition!"

"Avlade du inget flygprov för din licens? Nej, vänta. Du har inte ens nån licens? En lagstadgad flyglicens?"

Han såg underligt på mig, skuggan av et leende, som om jag utmanat honom att visa fram en licens och han visste att han kunde göra det.

"Menar du papperslappen, Richard? Den sortens licens?"

"Ja, papperslappen."

Han stack inte handen i fickan eller tog fram sin plånbok. Han bara öppnade högra handen och där låg en flyglicens, som om han haft den redo och väntat att jag skulle fråga. Den var inte urblekt eller vikt, och jag tänkte att den inte hade existerat för tio sekunder sen.

Men jag tog den och tittade på den. Det var ett officiellt flygcertifikat, försett med Kommunikationsdepartementets stämpel, *Donald William Shimoda*, med en adress i Indiana, auktoriserad trafikflygare, med tillstånd att flyga enkel- och flermotoriga landflygplan, instrumentflygning och segelflygplan med hjälpmotor.

"Har du inte tillstånd att flyga sjöflygplan eller helikopter?"

"Jag kommer att ha dem om jag behöver ha dem", sade han, och han lät så mystisk att jag brast i skratt före honom. Mannen som sopade trottoaren utanför International Harvester tittade på oss och log, han med.

"Och jag då?" sade jag. "Jag vill ha mitt tillstånd att flyga transportplan."

"Du får förfalska dina certifikat själv", sade han.

17

I Jeff Sykes Kvällsmagasin i radio såg jag en Donald Shimoda som jag aldrig sett förut. Programmet började klockan nio och höll på till midnatt, i ett rum inte större än en urmakares, kantat med visare och rattar och hyllor med redan inspelade reklamsnuttar.

Sykes inledde med att fråga om det inte var litet olagligt att kuska land och rike runt i ett gammalt flygplan och göra uppstigningar med passagerare.

Svaret är nej, det är inget olagligt i det, planen inspekteras lika noggrant som något jetflyg. De är säkrare och starkare än de flesta moderna flygplan av tunnplåt, och det enda som behövs är ett certifikat och markägarens tillstånd. Men det sade inte Shimoda. "Ingen kan hindra oss från att göra vad vi har lust att göra, Jeff", sade han.

Det är nu alldeles sant, men yttrandet saknade all den takt som erfordras när man talar med radiolyssnare som undrar vad det är frågan om – de här planen som flyger omkring. En minut efter att han sagt det började kontrollamporna på Sykes bord markera inkommande samtal.

"Vi har en lyssnare på tråden", sade Sykes. "Sätt i gång, damen."

"Är jag i sändning?"

"Ja, det är ni, och vår gäst i studion är mr Donald Shimoda, flygaren. Fortsätt, ni är i sändning."

"Jo, jag skulle vilja säga till den där herrn att det är minsann inte alla som kan få göra vad de har lust till och att det finns folk som måste jobba för sitt levebröd och visa litet mer ansvar än att flyga omkring som nån sorts cirkus!"

"Folk som arbetar för sitt levebröd gör vad de har mest lust till", sade Shimoda. "Lika mycket som folk som leker för att tjäna sitt levebröd . . ."

"Det står i bibeln att du ska äta ditt bröd i ditt anletes svett, och med vedermöda ska du nära dig."

"Det står oss fritt att göra det också, om vi så vill."

"Vill och vill. Jag blir så trött på såna som ni som säger att man ska göra vad man vill, vad man vill! Ni låter alla löpa vind för våg, och de kommer att ödelägga världen. De håller på och ödelägger världen i denna stund. Se bara vad som händer med skogarna och floderna och haven!"

Hon gav honom femtio olika möjligheter till genmäle, och han struntade i allihop. "Det är OK om världen blir ödelagd", sade han. "Det finns tusen miljoner andra världar som vi kan skapa och välja bland. Så länge folk vill ha planeter kommer det att finnas planeter att bo på."

Det var knappast avsett att lugna damen i telefonen, och jag såg häpet på Shimoda. Han talade från sin utsiktspunkt med perspektiv över mängder av tidsåldrar och liv, kunskaper som endast en mästare kan väntas erinra sig. Damen antog naturligtvis att diskussionen rörde sig om fakta i denna enda värld, där födelsen är begynnelsen och döden slutet. Det visste han . . . varför struntade han i det?

"Jaså, allting är OK?" sade damen i sin lur. "Det finns inget ont i denna världen, det försiggår ingen synd? Det bekymrar er inte, va?"

"Det finns ingenting här att vara bekymrad över. Vi ser bara en liten fläck av helheten som är liv, och den enda lilla fläcken är inbillning. Allting är i balans, och ingen lider och ingen dör utan sitt eget samtycke. Det finns inget gott och det finns inget ont, utom vad som gör oss lyckliga och vad som gör oss olyckliga."

Intet av allt detta gjorde damen i telefonen lugnare. Men hon kom av sig och sade bara: "Hur vet ni allt det där ni säger? Hur vet ni att det ni säger är sant?"

"Jag vet inte om det är sant", sade han. "Jag tror på det för att det är roligt att tro på det."

Jag slöt ögonen. Han kunde ha sagt att han prövat det och det fungerar . . . helbrägdagörelsen, undren, hans levnadssätt som gjorde hans tänkande sant och användbart. Men det sade han inte. Varför?

Det fanns ett skäl. Jag höll ögonen nästan slutna, såg rummet i ett grått dis med Shimoda som en dimmig kontur där han böjde sig fram och

talade i mikrofonen. Han talade utan omsvep, erbjöd inget val, gjorde inget försök att få de arma lyssnarna att förstå.

"Var och en som nånsin har betytt något, var och en som nånsin har varit lycklig, var och en som nånsin har bringat en gåva till världen har varit en gudomligt självisk själ, som har levat helt för sina egna intressen. Utan undantag."

Nästa samtal kom från en man, medan aftonen förrann. "Självisk! Hör nu herrn, vet ni vad antikrist är?"

Shimoda log flyktigt och lutade sig tillbaka i stolen. Det var som om han kände mannen personligen.

"Ni kanske kan berätta det för mig", sade han.

"Kristus sade att vi bör leva för våra medmänniskor. Antikrist säger var självisk, lev för dig själv och låt andra gå åt helvete."

"Eller himlen, eller vart de nu har lust att gå."

"Ni är farlig, vet ni det? Tänk om alla lyssnade på er och gjorde bara vad de hade lust till? Vad tror ni skulle hända då?"

"Jag tror att den här planeten antagligen skulle vara den lyckligaste i denna del av galaxen."

"Jag är inte säker på att jag vill att mina barn ska höra vad ni säger."

"Vad är det som era barn vill höra?"

"Om det står oss alla fritt att göra vad vi har lust till, då står det mig fritt att komma ut på det där gärdet med min bössa och skjuta bort er dumma skalle."

"Det står er naturligtvis fritt."

Man hörde luren slängas på. Någonstans i stan fanns det åtminstone en arg karl. De andra, och de arga kvinnorna med, fanns i telefon; alla knappar på instrumentbordet var tända och blinkade.

Det behövde inte ha gått så här; han kunde ha sagt samma saker på ett annat sätt och inte retat en kotte.

Jag greps alltmer av samma känsla som i Troy, när folkmassan störtade fram och omringade honom. Det var dags, det var avgjort dags för oss att ge oss iväg.

Handboken var inte till någon hjälp, där i studion.

För att
kunna leva i frihet och lycka,
måste man offra
slentrianen.
Det är inte alltid
ett lätt offer.

Jeff Sykes hade berättat för alla var vi höll till, att våra flygplan stod på John Thomas gärde vid riksväg 41, och att vi sov under vingen på nätterna.

Jag kände de där vredesvågorna, från folk som oroades för sina barns moral, för det framtida amerikanska levnadssättet, och det gjorde mig inte direkt lugn och glad. Det var en halvtimme kvar av programmet, och det blev bara värre.

"Vet ni vad – jag tror att ni är en bluff", sade nästa som ringde.

"Visst är jag en bluff! Det är vi alla i hela den här världen, alla låtsas vi vara nånting som vi inte är. Vi är inte kroppar som vandrar omkring, vi är inte atomer och molekyler, vi är Varats tankar som inte kan dödas, inte förstöras, hur mycket vi än tror motsatsen . . ."

Han skulle varit den förste att säga mig att det stod mig fritt att gå, om jag inte gillade vad han sade, och han skulle ha skrattat åt min fruktan: en lynchlysten pöbel med facklor väntande vid flygplanen.

18

Sörj inte
över att säga farväl.
Ett avsked är nödvändigt innan
man kan mötas
igen.

Och att man möts
igen, efter ögonblick eller
liv, är givet för
dem som är
vänner.

Nästa morgon, innan folk kom för att flyga, stannade han vid min vinge. "Minns du vad du sa när du fick höra mitt problem: att ingen ville lyssna, hur många underverk jag än utförde?"

"Nej."

"Minns du den gången, Richard?"

"Ja, jag minns den gången. Du verkade plötsligt så ensam. Jag minns inte vad jag sa."

"Du sa att om jag är beroende av att folk bryr sig om vad jag säger så är jag beroende av nån annan för min lycka. Det är vad jag kom hit för att lära: *det spelar ingen roll om jag kan få fram mitt budskap eller ej*. Jag valde hela detta liv för att delge andra min kunskap om världen, och jag kunde lika gärna ha valt att leva för att inte säga någon-

ting alls. Varat behöver inte mig till att förklara för alla hur Det verkar."

"Självklart, Don. Det kunde jag ha sagt dig."

"Tackar så mycket. Jag finner den enda tanke jag levde detta liv för att finna, jag avslutar ett helt livsverk, och han säger: 'Självklart, Don.'"

Han skrattade, men han var sorgsen också, och då begrep jag inte varför.

19

Måttet
på din okunnighet är djupet
av din tro på orättvisa
och tragedi.
Det som larven
kallar världens ände,
kallar mästaren en
fjäril.

Orden i Handboken dagen innan var den enda varning jag fick. Ena sekunden var det en vanlig liten grupp som väntade på sin tur att flyga, hans plan taxade fram, bromsade bredvid den medan propellern virvlade runt, en vardaglig trevlig anblick för mig där jag stod uppe på övre vingen och fyllde bensin i Fleetens tank. I nästa sekund lät det som om ett däck exploderade och folkhopen exploderade den med och sprang. Däcket på Travel Airen var oskadat, motorn spann på tomgång som den gjort för ett ögonblick sen, men det fanns ett runt hål i duken under pilotens sittrum och Shimoda låg tryckt mot andra sidan, huvudet hade fallit ner, kroppen var orörlig, som död.

Det tog mig någon tusendels sekund att inse att Donald Shimoda blivit skjuten, en till att släppa bensindunken, hoppa ner från vingen och springa. Det var som ett filmmanus, en amatörpjäs, en man med gevär som sprang sin väg med alla andra, så nära mig att jag kunde ha träffat honom med en sabel. Nu minns jag att jag struntade i honom. Jag var varken rasande eller chockad eller skräckslagen. Det enda som betydde något var att snabbast möjligt komma fram till Travel Airen och tala med min vän.

Det såg ut som om han hade träffats av en bomb; vänstra halvan av hans kropp var uppfläkt – kläder och kött och blod, en blodröd massa.

Hans huvud var nerböjt av bränsleknappen, i högra nedre hörnet av instrumentbrädan, och jag tänkte att om han varit fastspänd i selen skulle han inte ha kastats framåt så där.

"Don! Är du OK?" Dåraktiga ord.

Han slog upp ögonen och log. Hans blod hade sprutat över ansiktet. "Richard, hur ser det ut?"

Jag blev enormt lättad av att höra honom tala. Om han kunde tala, om han kunde tänka, var det ingen fara med honom.

"Ja, om jag inte visste bättre, kompis, skulle jag säga att du tycks ha råkat illa ut."

Han rörde sig inte, vred bara litet på huvudet, och plötsligt blev jag rädd igen, mer för att han var så stilla än på grund av skadorna och blodet. "Jag trodde inte att du hade några fiender."

"Det har jag inte. Det var ... en vän. Bättre

att inte ha det ... den som hatar skaffar sig en massa elände ... för sig själv ... genom att mörda mig."

Det strömmade blod på sätet och längs sittrummets sidoväggar – det skulle bli jobbigt att göra ren Travel Airen igen, fast själva planet inte var svårt skadat. "Behövde det här hända, Don?"

"Nej ..." sade han svagt och andades knappt. "Men jag tror ... jag tycker om dramat ...

"Nå, sätt i gång nu! Bota dig själv! Med alla som kommer får vi massor med uppstigningar!"

Men medan jag skämtade med honom, och trots all hans kunskap och hans insikt om verkligheten, föll min vän Donald Shimoda de sista centimetrarna mot bränsleknappen, och dog.

Det dånade i mina öron, världen stod på ända, och jag gled längs den söndertrasade sidan av flygkroppen ner i det våta röda gräset. Det verkade som om tyngden av Handboken jag hade i fickan stjälpte mig åt sidan, och när jag slog i marken ramlade den ut och vinden krusade sakta bladen.

Jag tog apatiskt upp den. Är det så här det slutar, tänkte jag, är allt en mästare säger bara fagra ord som inte kan rädda honom från att anfallas av en galen hund på en bondes gärde?

Jag måste läsa det tre gånger innan jag kunde tro att det verkligen stod så på sidan.

Allting i denna bok kan vara fel.

* slut *

EPILOG

När hösten kom hade jag flugit söderut med det varma vädret. Det var ont om bra gärden, men passagerarna blev fler hela tiden. Folk hade alltid gillat att flyga med biplan, och det förekom allt oftare att de stannade för att prata och rosta marshmallows över min lägereld.

Ibland hände det att några, som egentligen inte varit särskilt sjuka, sa att de mådde bättre efter att ha pratat med mig, och nästa dag tittade folk undrande på mig, och makade sig nyfiket närmare. Mer än en gång flög jag min väg tidigt.

Det inträffade inga underverk, fast Fleeten gick bättre än någonsin, och drog mindre bensin. Den hade slutat läcka olja, slutat döda insekter på propellern och vindrutan. Det berodde säkert på att luften var kyligare, eller också hade de små kräken lärt sig ducka.

Men ett utflöde av tiden hade i alla fall sinat den eftermiddag Shimoda blivit skjuten. Det var ett slut som jag varken kunde tro på eller förstå; det stod stilla där och jag upplevde det tusen gånger på nytt och hoppades att det på något sätt skulle ändra sig. Men förgäves. Vad hade jag att

lära av den dagen?

En kväll, i slutet av oktober, när jag skrämd hade lämnat en folkmassa i Mississippi, kom jag till en liten övergiven äng, precis lagom stor att landa Fleeten på.

Och innan jag somnade tänkte jag om igen på det där sista ögonblicket – varför dog han? Det fanns inget skäl för det. Om det han sagt var sant...

Nu hade jag ingen att tala med som vi hade talat, ingen att lära av, ingen att diskutera med och angripa med mina ord, ingen att vässa min nyfunna visdom mot. Mig själv? Ja, men jag var inte ens hälften så stimulerande som Shimoda varit, som undervisade genom att alltid hålla mig ur balans med sin andliga karate.

Medan jag tänkte det föll jag i sömn, och i sömnen drömde jag.

*

Han låg på knä i gräset på en äng, med ryggen mot mig, och lagade hålet i Travel Airen där skottet hade träffat. Det låg en rulle flygplansduk och en burk spännlack bredvid honom.

Jag visste att jag drömde, och jag visste också att detta var verklighet. "DON!"

Han reste sig långsamt och vände sig om; han log åt min sorg och min glädje.

"Hej, kompis", sade han.

Min blick skymdes av tårar. Det finns ingen

död, det finns ingen död alls, och denne man var min vän.

"Donald! ... *Du lever!* Vad är det du försöker göra?" Jag sprang fram och slog armarna om honom och han var verklig. Jag kunde känna lädret i hans flygjacka, krama hans armar i den.

"Hej", sade han. "Som du ser försöker jag laga det här hålet."

Jag var så glad att se honom, ingenting var omöjligt.

"Med spännlacken och duken?" sade jag. "Försöker du laga det med spännlack och duk...? Du behöver inte göra på det viset, *du ser det lagat*, redan färdigt..." och när jag sade det förde jag handen som en skärm framför det fransade blodiga hålet och när min hand passerat fanns hålet inte mer. Det fanns bara det spegelblankt målade planet, sömlös duk från nos till stjärt.

"Jaså, det är så du gör det!" sade han, och hans mörka ögon lyste av stolthet över den tröge eleven som äntligen hade blivit en duglig andlig mekaniker.

Jag tyckte inte det var konstigt; i drömmen var det rätta sättet att klara jobbet.

Det brann en morgoneld vid vingen, och en stekpanna balanserade över den. "Du håller på att laga till nånting, Don! Vet du, jag har aldrig sett dig laga mat förut. Vad är det?"

"Pannbröd", sade han sakligt. "Det allra sista jag vill göra i ditt liv är att visa dig hur det går till."

Han skar två bitar med sin fickkniv och räckte mig den ena. Jag kan fortfarande känna sma-

ken medan jag skriver ... smaken av sågspån och gammalt kontorsklister, värmt i flott.

"Vad tycker du?" sade han.

"Don..."

"Fantomens Hämnd", sade han och flinade. "Jag använde gips." Han lade tillbaka sin bit i pannan. "Som en påminnelse till dig: vill du nånsin få nån att lära sig nåt, gör det då med din kunskap och inte med ditt pannbröd. OK?"

"NEJ! Älska mig, älska mitt pannbröd! Det är livets mening, Don!"

"Som du vill. Men det kan jag lova – din första aftonvard med nån kommer att bli den sista, om du utfodrar dem med den där smörjan."

Vi skrattade och blev tysta, och jag såg på honom.

"Don, det är ingen fara med dig, eller hur?"

"Väntar du dig att jag ska vara död? Lägg av, Richard."

"Och det här är ingen dröm? Jag kommer inte att glömma att jag träffat dig nu?"

"Ja och nej. Det är en dröm. Det är en annan rymd-tid, och varje annan rymd-tid är en dröm för en bra och sund jordevarelse, vilket du kommer att vara ännu en tid. Men du kommer att minnas, och det kommer att förändra ditt tänkesätt och ditt liv."

"Kommer jag att träffa dig igen? Kommer du tillbaka?"

"Jag tror inte det. Jag vill komma bortom tider och rymder... Det är jag faktiskt redan. Men det finns en föreningslänk mellan oss, mellan

dig och mig och de andra av vår sort. Om du blir ställd in för nåt problem så håll det i huvudet och lägg dig och sov och då kan vi träffas här vid flygplanet och tala om det, om du vill."

"Don..."

"Ja?"

"Varför geväret? Varför hände det? Jag kan inte inse att det finns nån makt och härlighet i att få hjärtat genomskjutet av ett gevär."

Han satte sig i gräset vid vingen. "Eftersom jag inte var nån kolossalt uppmärksammad Messias, Richard, behövde jag inte bevisa nånting för nån. Och eftersom du behöver övning i att inte bli nervös av materialisationer, *och inte bedrövas av dem*", tillade han med eftertryck, "behövde du en och annan blodig materialisation för din utbildning. Och jag njöt av det också. Att dö är som att dyka i en djup sjö en varm dag. Chocken av den plötsliga kylan gör ont en sekund och så vänjer man sig och börjar simma. Men efter så många gånger blir till och med chocken en bagatell."

Efter en stund reste han sig. "Det är inte många som intresserar sig för vad du har att säga, men det är som det ska. Man mäter inte en mästares storhet efter hans anhängares antal, glöm inte det."

"Don, jag lovar att försöka. Men jag sticker för gott så snart jag inte tycker att jobbet är roligt längre."

Ingen rörde Travel Airen, men dess propeller snurrade runt, dess motor sprutade ut kall blå rök och ljudet uppfyllde ängen. "Löftet är antaget

men . . ." och han såg på mig och log som om han inte förstod mig.

"Antaget men vad då? Tala. I ord. Berätta för mig. Vad är det för fel?"

"Du gillar inte folkmassor", sade han.

"Inte när de sliter och drar i mig, nej. Jag tycker om att tala och diskutera, men det där dyrkandet du gick igenom, och tilliten . . . jag hoppas du inte begär det av mig . . . jag har redan stuckit iväg . . ."

"Jag kanske bara är dum, Richard, och jag kanske inte inser nåt självklart som du inser mycket bra, och om jag inte gör det vill du kanske tala om det, men vad är det för fel med att skriva ner det på papper? Finns det någon regel som säger att en messias inte får skriva om vad han tycker är sant, vad som har varit roligt för honom, vad som fungerar för honom? Och i så fall kanske folk som inte gillar vad han säger kan bränna upp hans ord, och slå i askan med käppen i stället för att skjuta honom? Och om de gillar vad han skriver så kan de läsa orden en gång till, eller skriva dem på kylskåpsdörren, eller leka vidare med de tankar som ter sig förnuftiga för dem. Är det nåt fel med att skriva? Men det kanske bara är jag som är dum."

"I en bok?"

"Varför inte?"

"Begriper du hur mycket *arbete* . . .? Jag lovade att aldrig skriva ett enda ord mer i hela mitt liv!"

"Åh. Förlåt", sade han. "I så fall. Jag visste

inte det." Han steg upp på undre vingen och in i sittrummet. "Ja. Vi ses väl. Ha det så bra och allt det där. Ta inte vid dig av folkmassan. Och du är säker på att du inte vill skriva ner det?"

"Absolut", sade jag. "Aldrig ett ord mer."

Han ryckte på axlarna och satte på sig flyghandskarna, drog på gasen, och ljudet av motorn dånade och virvlade omkring mig tills jag vaknade under Fleetens vinge med drömmens ekon fortfarande i mina öron.

Jag var ensam, ängen var lika tyst som höstens första stilla snöfall över gräset, gryningen och världen.

Och bara för skojs skull, innan jag var fullt vaken, sträckte jag mig efter flygdagboken och började skriva, en messias bland andra i världen, om min vän:

1. Det kom en Mästare till jorden,
född i Indianas heliga land,